1991.
VII. évf. 11. (52.) szám
Ára: 65 Ft

video magazin

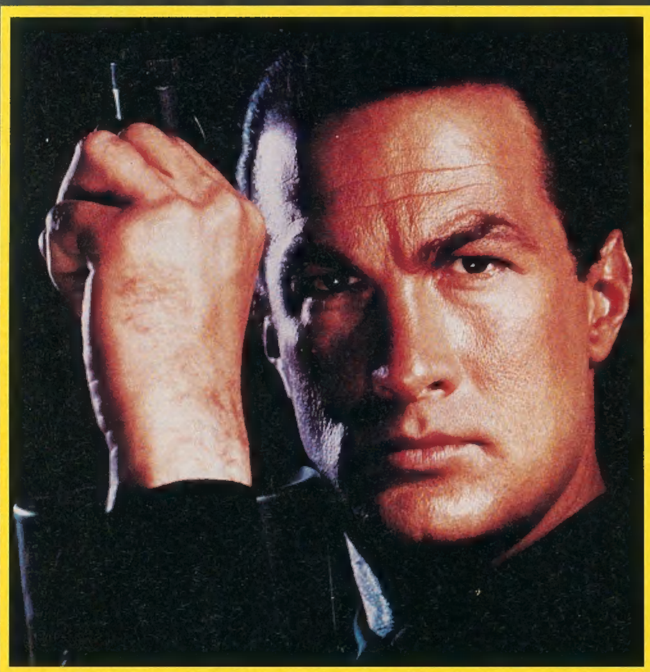

GOLDIE HAWN:
A komédiák királynője

Stallone,
aki kibújt Rambo bőréből

Egy producernő fantasztikuma

A legkeményebb akciósztár: STEVEN SEAGAL

TESZT:
HITACHI VT-F 785, ITT-NOKIA VR-3781

Kedves Olvasó!

Remélem, megbocsátja a szerkesztőnek, hogy egy kissé megbolygatta e lap szerkezetét. A megszokott oldalakon továbbra is a megszokott – és bízom benne, kedvelt – videóismertetőket, filmes-videós portrékat, teszteredményeket, elemző írásokat találhatja, egyetlen kivétellel. A trükk birodalma sorozat ezúttal a hátsó oldalakon kapott helyet, hogy színes felvételeken is illusztrálni tudjuk szakértőnk hasznos elemzését és tanácsait arról, milyen kiegészítő felszerelésekkel és miként használhatjuk legideálisabban kamkorderünket.

Így videózunk mi! – ismerhettük meg a múlt hónapban az izgalmas közvélemény-kutatási adatokat arról, melyek is Magyarországon a legjellemzőbb videózási szokások. Ez alkalommal azokról a kutatási eredményekről olvashatunk, amelyek azt elemzik, milyen típusú, műfajú műsorokat szeretünk legjobban nézni kazettáinkon.

Goldie Hawn, Steven Seagal és Sylvester Stallone minden bizonnyal főszereplői a moziban és otthon nézett kedvenc filmjeinek. Sztárportréjuk mellett azonban arról is kötelességünk írni, milyen feltételek mellett és milyen közérzettel tevékenykedik napjainkban a hazai videós szakma: a kiadók, a forgalmazók, a tékások, akiknek célja a videóbarátok tisztességes kiszolgálása – bevallottan a tisztes megélhetés reményében. Képviselőik nemrégiben Pécsett vitatták meg gondjaikat. Ezek megismerése azért is lehet érdekes számunkra, mert azok igencsak kihatnak a honi videóséletre.

Falus Tamás

Főszerkesztő: Falus Tamás
Művészeti vezető: Czifferszky Attila
Képszerkesztő: Fejér Gábor
A szerkesztőség és levélcíme:
1027 Budapest, Csalogány u. 9-11
Tel/Fax: 201-1925, Telex: 22-5138
Kiadja a DANUBE Rt.
Felelős kiadó:
Belán Gábor elnök-vezérigazgató
Szedés: ARGOS Kft.
Színbontás: REPRO RÓZSA KFT.
Nyomás: Révai–Óbuda Nyomda Kft.
Fv.: Bánáti László ügyvezető igazgató
Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető a Kiadónál, bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlap-előfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, XIII., Lehel u. 10/A, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 sz. pénzforgalmi jelzőszámra
HU ISSN 0237-5141

video magazin

Végső megtorlás

(Final Reprisal)

Vietnam – tegnap: Egy gondosan kiválogatott amerikai kommandóosztagot kelepcébe csalnak a vietnamiak. Az ellenséges katonák bekerítik és sarokba szorítják az amerikaiakat, akik közül három barát – David, Charlie és Dong – elragadja a vietnami parancsnok kislányát, hogy szökése közben őt használja pajzsként. Az ellenséges zónából kikerülve a gyermek megpróbál elszökni, de megbotlik és elesik. A katonák hidegvérrel megölik őt.
Bangkok – ma: A három barát szokásos találkozóját tartja, és velük van David felesége és gyermeke is. A tengerparti pikniket azonban meghiúsítja egy támadó, aki súlyosan megsebesíti Davidet, és megöli a családját, majd elrabolják Charlie-t és Vietnmaba csempészik. Barátai bevetik magukat a dzsungelbe, hogy kiszabadítsák őt. Azonban Charlie-t már kínozza a megölt gyermek apja, Van Phu tábornok...

Színes, szinkronizált amerikai akciófilm
Főszereplők: Gary Daniels, James Gaines, David Light
Rendezte: Tedd Hemingway
93 perc

DB. MEDIA

Testi kapcsolatok

(Carnal Knowledge)

Susan és Sandy egy kollégiumi bulin ismerkednek meg egymással. Sandy legjobb barátja, Jonathan nagy nőfaló, ő látja el jó tanácsokkal Sandyt, miként közeledjen Susanhoz. Hamarosan azonban nem csupán tanácsokat osztogat, hanem randevút is kér Susantól, akinek imponál Jonathan közeledése. Sandy mit sem sejt a dologról...

Színes, szinkronizált amerikai szatíra
Főszereplők: Jack Nicholson, Candice Bergen, Art Garfunkel
Rendezte: Mike Nichols
97 perc

PYRINE FILM

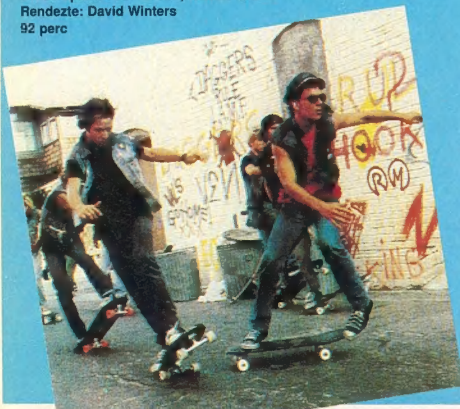
Gördeszkás Love Story

(Thrashin)

Corey Webster, egy fiatal gördeszkabajnok San Fernando faluban készül egy rendkívül veszélyes versenyre, amit Vérfürdőnek is neveznek. Miután megismerkedik a helyi gördeszkás bandával, együtt szemrevételezik a rivális banda életveszélyes bemutatóját. Corey itt pillant meg egy szép szőke lányt, akivel egymásba szeretnek. A lány azonban nem más, mint a rivális banda vad vezérének húga...

Színes, szinkronizált amerikai film
Főszereplők: Josh Brolin, Robert Rusler
Rendezte: David Winters
92 perc

DEXIN

Fél lábbal a paradicsomban

(Speaking of the Devil)

BULL WEBSTER taxisofőr munkahelyi gondokkal küzd, s ezt akarja kihasználni a konkurens vállalat. Miközben BULL anyagi helyzete egyre gyengül, nem is sejti, hogy egy olyan lottószelvény bújik meg a zsebében, amivel vagyont nyerhet. Ettől kezdve hősünk jövője izgatni kezdi a „különleges" hatalmi érdekeket: a Paradicsomból egy Angyal, a Pokolból az Ördög érkezik a Földre, hogy BULL-t a Jóra öszönözze, illetve a Bűnre csábítsa. Úgy tűnik, ez utóbbi könnyebb lesz: az Ördög személyes képviselője ugyanis egy gyönyörű lány vörös ruhában. A jövevények földi dolgai mulattató jelenetek egész sorát eredményezik.

Színes, szinkronizált olasz filmvígjáték
Főszerplők: Bud Spencer, Carol Alt, Thierry Lhermitte
Rendezte: E. B. Clucher
98 perc

INTRA FILM

Warlock

Boston, 1691. Baljóslatú katasztrófa vár Warlockra, aki maga a gonoszság megtestesítője. Giles Redferne bukkan a nyomára, s az Ördöggel való cimborálás miatt ítélik el. Ám az Ördög nem hagyja cserben tanítványát. Warlock téren és időn át Los Angelesbe, háromszáz évvel későbbre kerül, s megkezdődnek huszadik századi rémtettei...

Színes, szinkronizált amerikai film
Főszereplők: Julian Sands, Lori Singer, Richard E. Grant
Rendezte: Steve Miner

New World Pictures

Roningai

(Szamurájbecsület)

A mai Tokió helyén állott ősi Edo város határán áll egy olcsó kocsma, melyet gyakran látogatnak prostituáltak, munka nélküli szamurájok, akiket roninoknak hívnak. A prostituáltakat ismeretlenek egymás után ölik meg, s végeznek a kocsma tulajdonosával, aki tudja, kik a gyilkosok. A tulaj temetésén megjelenik egy csapat szamuráj, akik a sógun emberei, és meglepő bejelentést tesznek...

Színes, szinkronizált japán film, 1989
Főszereplők: Yoshio Harada, Kanako Higuchi, Renji Ishibashi
Rendezte: Kazuo Kuroki

SHOCHIKU CO.

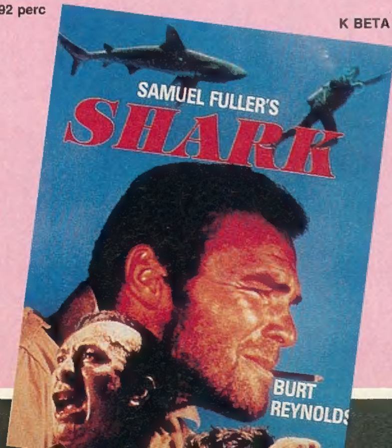
Cápavadász

(Shark)

A fegyvercsempész Caine megszökik a rendőrségről Szudán partjainál. Egy vízimentő szolgálatról hall, melynek tagjai új társakat keresnek. Caine csatlakozik Annához és Mallare-hez. Hamarosan rájön, hogy egyetlen céljuk egy elsüllyedt hajóroncsot felkutatni, mely aranyat rejt magában. A hajót meg is találják, az aranyat elkezdik felhozni a felszínre, s mikor már tekintélyes mennyiséget sikerül megmenteni, Mallare-t felfalja egy cápa...

Színes, szinkronizált amerikai film
Főszereplők: Burt Reynolds, Barry Sullivan, Silvia Pinal
Rendezte: Samuel Fuller
92 perc

K BETA FILM

Az Okavango-delta állatvilága

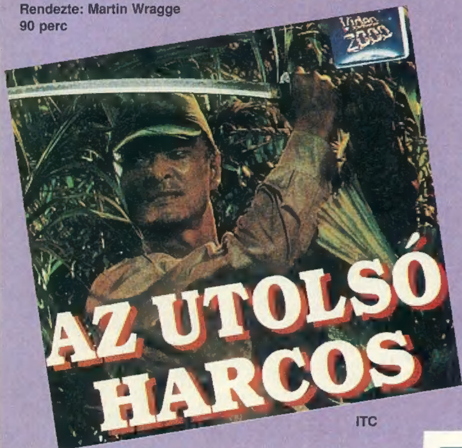
Homoki Nagy Istvánhoz hasonlóan Eduard Zingg filmrendező is saját maga fedezte fel a természet különleges világát. A producer-rendező-természetkutató filmjeiben Afrika csodálatos élővilágát tárja a néző elé. E videója sorozatának első darabja. Filmjei ezentúl rendszeresen jelennek majd meg a ZOOM kiadásában.

Színes, magyarul beszélő svájci természetfilm
Írta és rendezte: Eduard Zingg

Az utolsó harcos

Jarasz, 1945. Egy elhagyott szigeten két ember küzd egymás ellen. Az egyik amerikai, aki elmenekült a háború borzalmai elől, és a szigeten akarja kivárni a végét. A másik egy japán tengerésztiszt, aki a sziget kikötőjét védi hazája hadihajójának. Az amerikai zavarja feladata ellátásában. A két férfi között ott van Katrin, akinek az élete a két férfitől függ.

Színes, szinkronizált amerikai film, 1988
Szereplők: Gary Graham, Maria Holvöe, Cary-Hiroyuki Tagawa
Rendezte: Martin Wragge
90 perc

ITC

ELSŐRENDŰ CÉLPONT

CROP

John Bladtson erkölcstelen rendőr, akit elbocsátanak a rendőrség kötelékéből. Az FBI egyes vezetői mégis úgy gondolják, hogy csak ő képes a maffia egyik vallani akaró vezetőjét a börtönből a törvényszékre kísérni. Elfogadja a feladatot, de ekkor még nem tudja, milyen veszélyek leselkednek rá. A maffia bérgyilkost fogad, hogy ölje meg őket. Mi történik a rendőrséggel és az FBI-jal...?

Színes, szinkronizált amerikai film, 1991
Főszereplők: Tony Curtis, David Heavener, Robert Reed
Rendezte: David Heavener
1[illegible] perc

A gonosz lovagok

Williams tapasztalt zsaru, aki tehetsége ellenére a rendőrségi létra legalsó fokán ragadt, és csupán autótolvajok fülöncsípésére osztják be. Partnere Russo, egy fiatal rendőr, akit nemrég rendeltek mellé. Amikor a két rendőr egy szokásos ügyben nyomoz, egy nagy nemzetközi kocsicsempészésre bukkan. A világ legdrágább autóit lopják el Los Angeles utcáiról, hogy az ázsiai feketepiacon adják el, jó áron. Williams és Russo Hongkongba utaznak...

Színes, szinkronizált amerikai film, 1990
Főszereplők: Wayne Crawford, Martin Hewitt, Swan Bynn
Rendezte: Wayne Crawford
90 perc

IMAGE

ITC

A bosszú útja

(Rainbow Drive)

Mike együtt dolgozik Dan Crawforddal, aki annak idején a rendőrszakmára tanította, s aki ma a gyilkossági csoport főnöke. Crawford tanúja lesz egy brutális gyilkosságnak ám mielőtt még szólna csoportjának, kollégái nagy erőkkel a helyszínre vonulnak. Gyanúja, hogy valami nincs rendjén megerősödik amikor felettesei megtiltják, hogy nyomozzon az ügyben...

Színes, szinkronizált amerikai film, 1990
Főszereplők: Peter Weller, Sela Ward,
Rendezte: Bobby Rith
93 perc

Az amulett

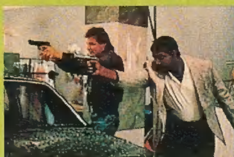
(Demonstone)

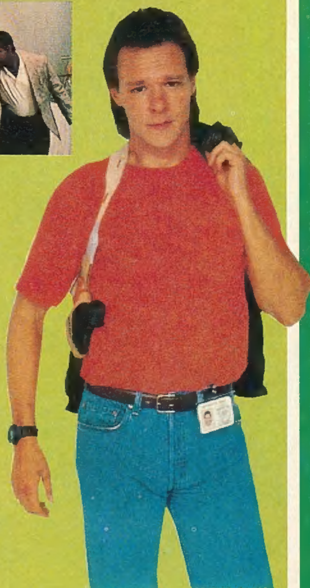
Amikor banditák lemészárolják a titokzatos amulett őrzőjét, Ham Chint és követőit, a szerzetes az amulett által ráruházott hatalmánál fogva megátkozza a banditák vezetőjét, és megfogadja, hogy családjának minden tagja borzalmas halált fog szenvedni bűneiért. Az átok megfogan, s háromszáz évvel később az amulettben rejtőző hatalom Sharonba, az amerikai újságírónőbe költözik, aki tehetetlen vele szemben, s kezdetét veszi a Belfardo család mészárlása.

Színes, szinkronizált amerikai film
Főszereplők: R. Lee Ermey, Jean Michael Vincent
Rendezte: Andrew Prowse

K-9000

Eddie Monroe, a rendőrnyomozó egymagában is halálosan veszélyes. Legalábbis a bűnözők szemszögéből, hát még ha a komputerizált nyomozókutyával együtt kutatja a Piper szupertitkos laboratóriumból ellopott felszerelés nyomát, valamint a kutatás vezetőjét, a gyönyörű Aja Tunert.

Színes, szinkronizált amerikai film
Főszereplők: Chris Mulkey, Catherine Oxenberg
Rendezte: Kim Manners

VICO

DRIVING ACADEMY

Autós akadémia

Larry, az akadémia vezetője válásával, beosztottjaival és új tanítványaival van elfoglalva. Helyettese, Abner pedig azzal, hogyan fúrhatná meg főnökét. Az akadémia hallgatói viszont csak az ellenkező nem iránt tanúsítanak érdeklődést...

Színes, szinkronizált amerikai film
Főszereplők: Brian Bloom, Harvey Korman, Alyssa Milano
Rendezte: Oz Scott

Reflektorfényben a producer:

Gale Anne Hurd

„Mihez akar kezdeni ebben a szakmában? – kérdezte a szakma nagyja, Roger Corman. Kicsit megriadtam, mert eddig még nem körvonalazódott bennem pontosan, csak azt tudtam, hogy a filmiparban akarok dolgozni bármit, ami jut nekem. Ha azt akarta volna, hogy járjam körbe az irodákat, és két éven át szedjem fel a szemetet, vállaltam volna. De aztán jött egy jobb ötletem: producer akarok lenni! Majd később – mondta Roger."

A filmszakma csillogó világa sok fiatalt elbolondít, de persze akadnak olyanok is, akik minden nehézséget felmérve eldöntik: ha törik, ha szakad, a mozik születésénél fognak bábáskodni. Így határozott Gale Anne Hurd is, ám szülei egy cseppet sem lelkesedtek ötletéért, s a szófogadó leányzó szépen elvégezte a Stanford Egyetem közgazdasági szakát. A bölcsészdoktor atya fellélegzett, de Gale korántsem keresett állást közgazdászként, hanem újabb diplomát szerzett kommunikációelméletből, majd Roger Corman New World stúdiójának tanfolyamára iratkozott be. Sikerült meggyőznie aggódó famíliáját, hogy Corman az az ember, aki hihetetlenül jó érzékkel szúrja ki a tehetségeket, és ha őt kiválasztja, akkor már el is indulhat a karrier felé.

EGYBŐL A MÉLY VÍZBEN

Corman felfigyelt az igyekvő, tehetséges növendékre, és meghívta asszisztensnek. A lány éjjel-nappal dolgozott, olvasta a forgatókönyveket, mellékszereplőket válogatott, majd két hónap alatt öt New World-produkcióban készült film hirdetési kampánya szakadt a nyakába. A marketingben ugyan kevés tapasztalata volt – az egyetemen tanultak még Amerikában sem alkalmazhatók jól a gyakorlatban –, de Corman, szokása szerint, bedobta a lányt a mély vízbe. A dolog jól sikerült, rövidesen ▶

Ahová lépek, szörny terem

Terminator (A Halálosztó)

Matthew Sykes (James Caan) erklärt seinem außerirdischen Kollegen (Mandy Patinkin) das Einmaleins der Polizeiarbeit

A földönkívüli zsaru

Gale lett a cég marketingrészlegének vezetője. Ez azonban nem elégítette ki ambícióját, mert – bár jól keresett – még mindig messze volt a film születésétől...

Közben Corman produkció-menedzser-asszisztenssé, magyarul gyártásvezetővé léptette elő, s a Battle Beyond the Stars (Csata a csillagok mögött) című filmben Gale együtt dolgozhatott egy jóképű operatőrrel, bizonyos Jim (sic!) Cameronnal. Meglátni és megszeretni egymást egy pillanat műve volt – miként a moziban –, annál is inkább, mert mindketten nagy sci-fi-kedvelők voltak. Már átestek a fanok gyerekbetegségein, a klubokon, a fanzinokon, és igazi sci-fi film megvalósításáról ábrándoztak. Cameron meg is írta a forgatókönyv vázlatát, Hurd finomítgatott rajta, végül meg voltak győződve arról, hogy együtt van egy sikeres film valamennyi alkotórésze. Most már csak a megfelelő lehetőség váratott magára...

A HÁZASPÁROS TERMINÁTORA

1981-ben Gale Corman Smokey Bites the Dust című filmjének lett társproducere, majd „kirepült": a Pacific Western Poductionnál független, vagyis egyetlen nagy filmvállalathoz sem kötődő alkotásoknál működött közre. Most már jutott ideje a magánéletre is: összeházasodtak Cameronnal. A házaspár együtt munkálkodott közös filmötletén, amely a Terminator címet kapta. Az Orion cégnek megtetszett a többszörösen átdolgozott sztori végső formája, ráadásul bíztak abban, hogy a Corman-féle iskolát kijárt házaspár ismeri a szakma minden fogását és fortélyát.

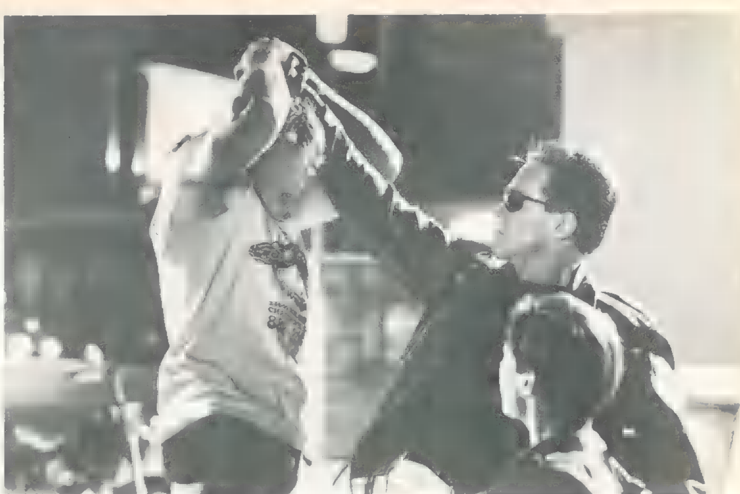
Az abszolút főszereplő, Arnold Schwazenegger szerencsés véletlen folytán kapta meg az antihős szerepét, a kiborgét, akit gyilkolásra programoztak be. Az Orion társaság ugyanis a hős alakját látta benne, de Gale nem lelkesedett az ötletért. Úgy vélte, hogy a jövőből érkező férfiú karaktere nem igazán illik a meglehetősen robusztus Arnoldra, annál inkább való neki a rosszfiú-szerep. Schwarzenegger is élénken helyeselt, így szemelték ki Michael Biehnt Kyle szerepére, aki azt örömmel elvállalta, bár kijelentette többször is, hogy nem szereti a sci-fit...

A MEGÉRTŐ PRODUCERFELESÉG

Cameron és hitvese azonban továbbra is hű maradt a fantasztikumhoz. Megkapták az Aliens, A bolygó neve: halál második részének a jogát, amely nem Ridley Scott munkájának utánzata akart lenni, hanem egy teljesen önálló alkotás. Gale elismerte, hogy tehetséges férje nem könnyű ember, hiszen „nemcsak képi, hanem – forgatókönyvíróként – verbális fantáziája is a maximum elérésére törekszik." Cameron az előkészületi munkák minden fázisával foglalkozott. „Ő írta a forgatókönyvet, ő tervezte a díszleteket, vagy legalábbis ötleteivel bombázta a

A mélység titka

Terminator 2.

A bolygó neve: halál

kollégákat. Még az *idegen* figurája is az ő tervezése, persze eléggé riasztó, de hát éppen ez kellett a mozihoz..." – nyilatkozta a megértő producerfeleség, aki az előzetes reklámköltségből mentett meg bizonyos összegeket, hogy legyen pénz az újabb ötletek megvalósítására is.

A szereplőlistán ismét feltűnt az a Michael Biehn, aki nem kedveli a sci-fit, s akit a rendező megint felesége kívánságára hívott meg a produkcióba. Közben sandán mosolygott, amikor a Hicks tizedest játszó színész nagyokat nyögött a vagy harminckilónyi felszerelés súlya alatt. Lehet, hogy a féltékenység zöld szemű szörnyetege mocorgott Cameronban? Ki tudhatja...

Gale Anne Hurd továbbra is szívesen vállalta a sci-fik produceri munkáját. Az Abysst Cameron rendezte, az Alien Nation Graham Baker harmadik nagyfilmje. Gale nagyon meg volt elégedve a főszereplővel, James Caannal. „Jimmy csodálatos vígjátékban és akciófilmben egyaránt, minden érzelmi reakció megvan benne, amit a film igényel" – mondta. A másik főszereplő, Mandy Patinkin játéka is elnyerte ■ tetszését, hiszen egy idegen, azaz földönkívüli szerepében szokatlanul barátságos figurát hozott, nem a bizonyos sci-fikben megszokott ellenség álarcában tetszelgett.

Hívd a rádiót! (Talk Radio)

A KÉT DUDÁS

Gale nagyon sokat vállal. Nevéhez fűződik a No Frills Films (kb. Nem Nagyképű Filmek) nevű gyártó- és forgalmazó vállalat, amely első filmes rendezők munkáival foglalkozik. Számos terve van még, nem tett le a forgatókönyvírásról sem, s szerencséjére rá és Cameronra nem vonatkozik az ismert mondás, mert itt két dudás jól megfér egy csárdában... Ezt bizonyítja a nemrég elkészült Terminator 2. is, amelyből a házaspár és persze a közreműködők kiváló munkája eredményeként újabb nagy kasszasiker született.

Trethon Judit

Gale Anne Hurd filmjei

1979
The Lady in Red
(asszisztens)

1980
Alligator (asszisztens)
Battle Beyond the Stars
(Csata a csillagok mögött)
(gyártásvezető)

1981
Smokey Bites the Dtus
(társproducer)

1984
Terminator (A halálosztó)
(producer)

1986
Aliens (A bolygó neve: halál) (producer)

1988
Alien Nation (Földönkívüli zsaru) (producer)

1989
Abyss (A mélység titka)
(producer)

1990
Downtown
(executive producer)
Tremors (Ahová lépek, szörny terem)
(executive producer)

1991
Terminator 2.:
The Judgement Day
(executive producer)
Terminator 2.:
Az ítélet napja
The Waterdance
(executive producer)

A komédiák királynője

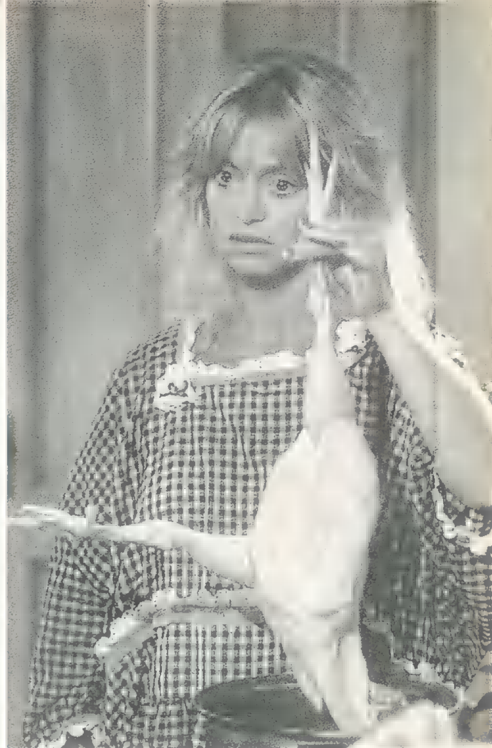
Goldie Hawn

Világéletében vihogós volt. Ennek köszönheti, hogy felfigyeltek rá. Még a 60-as évek végén, amikor lenszőke hajjal, hatalmas kék szemekkel és lenge öltözékben csetlett-botlott a *Nevessünk* című tv-sorozatban. Egész Amerika dőlt a nevetéstől, amikor alakja fölbukkant a képernyőn.

A sikerért azonban keményen meg kellett dolgoznia. Már hatéves korától kezdve táncolt, majd névtelen csoportokban, együttesekben szerepelt, nevenincs bárokban volt névtelen go-go girl. (Ne gondoljon senki semmi rosszra!) Csak egy lány volt a tánckarból, semmi több. Alaposan megismerte az élet keserű oldalát. A mindennapi fárasztó munkát, a szerződések utáni rohangászást, a sok lemondást, a magánélet szinte teljes hiányát. A rengeteg nehézség és rossz tapasztalat ellenére mégis kitartott – normális maradt egy abnormális világban. Hogy ennek ellenére (vagy éppen ezért?) sikerült fölemelkednie a csúcsra, betörnie a legjobbak közé?

Ő maga a véletlen művének tartja. *„Sohasem volt ez igazi elhatározás. Egyszerűen így adódott"* – mondja Goldie.

Egy zsidó asszony és egy marylandi zenész házasságából született Washingtonban, 1945. november 21-én. A tánc iránti szerelem meghatározta az életét. A tanulás mellett, majd iskolái elvégzése után így csak természetes, hogy e pályán próbált szerencsét. Húszéves, amikor először jegyzik nevét a *Csókolj meg, Katám!* (Kiss Me Kate) című musical bemutatóján, majd még ugyanebben az évben (1965) a Las Vegas-i The Desert Inn Szállodában lépett fel. Az amerikai szórakoztatóiparban egy Las Vegas-i fellépés mindig meghatározó jelentőségű, amolyan mély víz. Különösen azok számára, akik az

első tempókat teszik meg a túlzsúfolt medencében.

A jó alakú, táncos lábú lány eladhatónak bizonyult, bemelegítésül néhány tv-sorozat szerepére hívták meg. Itt azután egy hangos kacajjal hálálta meg a bizalmat, amelynek visszhangja egészen Hollywoodig elhallatszott. 1968-ban, egy habkönnyű vígjátékban (*A legeredetibb család a világon*) debütált a vásznon. Rögtön utána pedig a nagy kiugrás, *A kaktusz virága* (1969) következett. Goldie Hawn a tv-sorozatbeli figurát tökéletesítette, ő volt a meghatóan vihogó buta kis cica, aki elég szexi és naiv volt szeretőnek, de túlságosan szexi és naiv volt feleségnek. A színésznő nagyszerűen lubickolt Toni Simmons szerepében, egyszerre volt maga a megtestesült ártatlanság a tágra nyitott, a világra rácsodálkozó hatalmas szemeivel s a butácska, de az adott pillanatban dönteni képes szájdizentériás lány, akiből megállíthatalanul ömlik a szó, olyannyira, hogy még a hasonló kvalitásáról ismert Walter Matthaut is időnként fedezékbe kényszerítette. Goldie Hawn egyszerűen lehengerlőnek bizonyult, meg sem állt az Akadémiai Díj átadási ünnepségéig. S ha már ott volt, át is vette a legjobb mellékszereplőnek járó Oscart.

Oscarral a háta mögött már el sem lehetett képzelni másként, mint filmkomédiák naivájaként. Először Peter Sellers levesestányérjába esett bele – *Egy lány a levesemben* (1970), majd *A pillangók szabadok* (1972) és a *Sampon* (1975) című filmekben alakított egyfajta gyermek-asszonyt, akiknél a férfiak nem tudják igazából eldönteni, hogy ágyba dugják-e vagy lefeküdjenek vele.

Goldie Hawn közben megmutatta a másik arcát is. Bár ugyanazt a vihogós, nagy dumás asszonyt látjuk, mégis más, mint eddig: komolyabb, hitelesebb. Talán azért, mert a *Sugarlandi hajtóvadászat* (1974) története valós eseményeken alapszik. Egy mindenre elszánt asszony ugyanis megszökteti a férjét a börtönből, majd elindulnak, hogy visszaszerezzék a nevelőszülőkhöz kiadott gyermeküket. A film mozgatórugója a nem kü- ▶

Spielberg filmjében: Sugarlandi hajtóvadászat

Hárman a slamasztikában

Mel Gibsonnal a Palimadárban

Walter Matthauval A kaktusz virágában

lönösebben okos nő. *„Műveletlen nőszemély, fel sem fogja a jóléti állam intézkedéseit, melynek mechanizmusa elszakítja csecsemőjétől – mégis hajlandó fejjel nekimenni ennek a gépezetnek... Útjuk kavalkád, diadalmenet lesz, s útközben népszerű hősökké válnak. Anarchia táplálta hírhedtségük azonban halállal végződik (az assszony közvetve felelős férje haláláért). A hatóságoknak nem volt más lehetőségük, minthogy golyózáporral szabaduljanak meg zavaruktól és megaláztatásuktól."* (Michael Pye–Linda Myles)

A komédiák királynője 1978-ban az *Óvakodj a törpétől!* című fergeteges tempójú dolgozattal öregbítette hírnevét. A bombasztikus ötletre (egy banda el akarja rabolni a pápát) és a bevált sablonokra építő komédia – középpontjában egy véletlen folytán az események sűrűjébe csöppenő lánnyal – az amerikai vígjátékok mintapéldánya: ruha- és személycserék, nagy üldözések, váratlan fordulatok váltják egymást, ezernyi lehetőséget adva elsősorban Goldie Hawn számára, hogy megnevettesse nézőközönségét. Nem is voltak kevesen, a mozi világsikert aratott.

A közönség-, de különösen az anyagi siker lehetővé tette Goldie számára, hogy új filmjét már részben maga pénzelje. Így született meg a *Benjamin közlegény* (1980), amely újabb kitörési kísérletként fogható del az eddigi skatulyából. Ebben egy tipikus középosztálybeli asszonyt alakít, akinek újsütetű s mellesleg nyers és durva férje szívrohamban végzi a fürdőszoba kövezetén, a nászéjszaka kellős közepén! Az ifjú özvegy, egy lágy szavú toborzótiszt becsszavára adva, azt hiszi, hogy ■ férje halála fölött érzett szomorúság kiheverésének legjobb módja, ha belép a hadseregbe. Így talán önmaga szemében is elnyerheti azt a függetlenséget és életrevalóságot, ami az eddigi életében nemigen adatott meg neki. A valóság persze sokkal prózaibb. Tiltakozik is kezdetben ■ hagyományos engedelmesség, a puszta beletörődés ellen, mígnem később karriert csinál specifikusan amerikai optimizmusával.

A film meglehetősen vegyes fogadtatásban részesült, a kritikusok szapulták is eleget, mondván, szerintük Goldie Hawn energiája nagyobb részét fölemésztette a terv megvalósítása, s csak kisebb hányada jutott ■ szerep megformálására. A kritikusok véleményére persze sosem kell adni, meg aztán a pénztári jelentések mindennél többet mondtak, az Oscar-jelölésről már nem is beszélve.

A férfiak világába betörő nők problémáját feszegette ■ *Váltott műszak* is (1984). A mozi azonban kedves, humanista stílusa és szereplőinek meleg, természetes játéka ellenére elszalasztotta azt a lehetőséget, hogy megragadja a pillanat valódi élét és iróniáját. A munkába álló nőknek „az amerikai ipar izomzatává válásának" pillanatáét. Az eredmény csupán egy „aranyos" film lett: *„az »aranyos« Goldie Hawn találkozik egy »aranyos« munkatársával, Kurt Russellel, van néhány »aranyos« kis aggálya, de végül lesz egy »ara-*

Chevy Chase, a hűséges vígjátéktárs

Társ-producerként a Benjamin közlegényben

Filmjei:

Jó reggelt, világ! (Good Morning World, 1967–68 TV)
Nevessünk! (Rowan and Martin's Laugh–In, 1968–70 TV)
A legeredetibb család a világon (The One and Only, Genuine, Original Family Band, 1968) r: O'Herlihy
A kaktusz virága (Cactus Flowers, 1969) r: Gene Saks (bemutatott)
Egy lány a levesemben (There's Girl in My Soup, 1970) r: Boulting
S (1971) r: Richard Brooks
A pillangók szabadok (Butterflies Are Free, 1972) r: Katselas
Sugarlandi hajtóvadászat (The Sugarland Express, 1974) r: Steven Spielberg (bemutatott)
A lány Petrovkából (The Girl from Petrovka, 1974) r: Robert Ellis Miller
Sampon (Shampoo, 1975) r: Hal Ashby (Intervideo)
A Hercegnő és a Koszos Róka (The Duchess and the Dirtwater Fox, 1976) r: Herbert Frank
Utazások Anitával (Viaggio con Anita, 1978 olasz) r: Mario Monicelli
Óvakodj a törpétől (Foul Play, 1978) r: Colin Higgins (bemutatott)
Benjamin közlegény (Private Benjamin, 1980, színész, társproducer) r: Howard Zieff (Intervideo)
Hárman a slamasztikában (Seems Like Old Times, 1980) r: Sandrich (Videa)
Szeretők és hazugságok (Lovers and Liers, 1980) r: Mario Monicelli
Házasodjunk, vagy tán mégse? (Best Friends, 1982) r: Norman Jewison (Intervideo)
Váltott műszak (Swing Shift, 1984, sz, p) r: Jonathan Demme
Protokol (Protocol, 1985, sz, p) r: Herbert Ross (Intervideo)
Vadmacskák (Wildcats, 1986) r: Michael Ritchie (Intervideo)
Potyautas (Overboard, 1987) r: Garry Marshall
Palimadár (Bird on Wire, 1990) r: John Badham (Dunafilm)
Crisscross (1990) r: Chris Menges

nyos« kis szerelmi kapcsolata, miközben »aranyos« kis barátságra tesz szert Christiane Lahtival, az »aranyos« kis ribanccal. És amikor a férje (Ed Harris) hazatér, mindenki olyan »aranyos«, hogy teljesen mindegy, mi történik, tudjuk, hogy a dolgok »aranyos« véget érnek." (Newsweek)

Talán az ezeket a filmeket fogadó ellentétes megnyilvánulások késztették Goldie Hawnt arra, hogy visszatérjen régi bevált szerepköréhez. A suszter maradjon a kaptafánál, tartja a mondás, s kétségtelen tény, hogy Goldie jó „suszter" a maga nemében. Ennek a visszafordulásnak s Goldie szerencsecsillaga tartós ragyogásának a legékesebb bizonyítéka a *Palimadár* (1990), amelyben Mel Gibson oldalán végigkomédiázza a filmet. A menekülő páros sztorija, a kétbalkezes, ügyefogyott lány alakja újra meghódította a közönséget. Hiába, a kedves naivát nem lehet megunni!

Magánélete eleinte a homályos elővárosi stílusban folyt: házasság, válás (Gus Trikonis rendezővel, 1969–76), új házasság, két gyermek (Oliver és Kate), egy ház, kerítés, kutyák, macskák, majd újra csak válás (Bill Hudson zenésszel, 1976–80). Bár azóta függetlenként él, *„a családi élet még mindig a legfontosabb a számomra* – mondja. – *De meg kellett tanulnom, hogy az én életemben mindig másképpen alakulnak a dolgok. A férfiak nem bírják elviselni, ha egy asszonynak bármikor megvan a módja és a képessége arra, hogy elmenjen. Vannak kutyáim, van egy házam, vannak gyerekeim, de mindez nem konvencionális módon van. Értsd: egyedül harcoltam meg értük."*

Jelenlegi élettársával, Kurt Russell-lel szerencsére nincs ilyen gond.

A kínálat rettentően kicsi női komikusokból. Régen, Hollywood fénykorában két jellegzetes típusuk volt, a Katherine Hepburn-féle intellektuális, finom humorú, illetve a Marilyn Monroe nevével fémjelzett naiv, szőke bombázó szerep nem éppen önként vállalt komikuma. Ma, amikor Hollywood is kénytelen volt alkalmazkodni az őt körülvevő világhoz, létezik egy Goldie Hawn. Csak így egyszerűen, természetesen.

Szilágyi G. Gábor

AMERIKA LEGMENŐBB ÚJ AKCIÓSZTÁRJA

STEVEN SEAGAL

Steven Seagal alig hétéves volt, amikor 1957-ben nézőként részt vett egy karatebemutatón. Találkozása az addig még Amerikában sem nagyon ismert küzdősporttal meghatározó élménynek bizonyult, egy egész életre elkötelezte magát mellette.

Két évvel később, amikor a családjával – apja nyugalmazott tanár, anyja ápolónő + három nővér – Detroitból Kaliforniába költözött, lehetősége nyílt közelebbről is megismerkednie a karatéval – szorgos látogatója lett az edzőtermeknek. Az elkövetkező évek alatt kemény munkával képezte magát, leginkább az aikidóban, amely a harcművészetek talán legnehezebb szellemi fajtája, lévén az ellenfél támadásának továbbvitelén és lekerekítésén, vagyis ■ nagyon jó helyzetfelismerésen és a támadáshoz való pontos alkalmazkodáson alapul.

•

1967-ben Seagal úgy érezte, hogy az amerikai karateiskolában mindent elsajátított, amit csak lehetett, számára az többet nem tud nyújtani. Érdeklődése így törvényszerűen a sportág egyik őshazája, Japán felé fordult, mert azt gondolta, ismereteit, tudását csak ott, a helyszínen tudná továbbfejleszteni, tökéletesíteni. 17 évesen tehát úgy döntött, Tokióba költözik. A beilleszkedés nem volt zökkenőmentes. Valami fanatikus akaraterővel és kitartással dolgozott; miközben mind jobban elmélyült ■ harcművészetek testet és lelket egyaránt próbára tevő tanulmányozásában, japán diákokat tanított angol nyelvre, így kereste meg a létfenntartásához és a tandíjhoz szükséges összegeket. Egyaránt érdekelte a karate, a dzsúdó, a kendó és különösen az aikido. Valamennyi művelését magas szinten sajátította el, melyet a fekete övek is jeleznek. Egy idő után kezdték szakmai körökben mind jobban megismerni a megszállott amerikai nevét, aki később azzal lepte meg mestereit, hogy nem átallott idegen létére saját dojót, azaz harci akadémiát nyitni. Seagal volt az első nem ázsiai, aki ilyen nagy fába vágta ■ fejszéjét a szigetországban.

A '60-as évek vége, '70-es évek eleje volt a karatefilmek előretörésének korszaka, amikor is néhány olcsó hongkongi produkció meglepő (főleg) amerikai és nyugat-európai sikere láttán, ■ felfokozott érdeklődés hatására megindult a tömeggyártásuk. Ekkor került először filmközelbe Seagal is, aki több esetben is tanácsadóként, a verekedések koreográfusaként dolgozott ■ mozikban. A másik, ez idő tájt fontosabb vállalkozása volt, hogy egy biztonságtechnikával, illetve személyi védelemmel foglalkozó céget alapított. Munkája során több prominens személyiség védelmét is ellátta. 1980-ban azután megismerkedett ■ japán filmtörténet élő legendájával, Toshiro Mifunével, akitől ■ szamuráj szellemiség, valamint a szamurájkard forgatásában szerzett jártasságot. Közben változatlanul bedolgozott a filmeseknél, Japánban forgató nyugati produkcióknál, sőt színésztanítványokat – például James Masont és Sean Conneryt és másokat – is vállalt. Egyébként éppen James Mason volt az, aki felkeltette érdeklődését a színész pálya iránt.

•

15 éves távol-keleti tartózkodás után tért vissza az Államokba, ahol Los Angelesben magalapította a *Ten Shin* dojót. Mivel a környéken hemzsegtek a filmesek, akik közül sokan még az iskolájában is megfordultak, Seagalban lassan felmerült a gondolat, hogy „foglalkozása" révén szerzett rengeteg tapasztalatát valamilyen formában hasznosítania kellene a filmgyártásban. Gondolt egy merészet, ■ régi bevált sablonokból összegyúrt egy forgatókönyvet, megspékelte azt egy kis harcművészettel, majd az egészet a hóna alá csapva elballagott a Warner Bros. stúdió vezérkarához. A nagyfejűeknek tetszett az ötlet, s miután megemésztették azt az eretnek gondolatot is, hogy Seagal a társproducere, sőt a főszereplője is legyen ■ darabnak, megadták ■ szabad utat a forgatáshoz. Így született meg *Nicó*nak (Above the Law, 1988), a chicagói zsarunak a története, akinek felfordult a gyomra a rendőrségi korrupció láttán. Átigazolva a CIA-hoz azért harcol, hogy megtisztítsa ■ rendőrséget ■ megvásárolt zsaruktól. Az összecsapás heves és kíméletlen, ám Nico jól hasznosítja a Vietnamban szerzett aikidotudását. Óriási termete (193 cm magas), hatalmas szíve és (elsősorban) a félelmetes fegyvernek – testének valamennyi porcikája – tökéletesen kifinomult alkalmazása révén egy csapásra belopta magát ■ közönség szívébe.

•

A film sikerét látva Warnerék újabb elfoglaltságot kerestek ■ számára. Steven McKay forgatókönyve – már a címe is jó: *Ölve vagy halva* (Hard to Kill, 1990) – ideális alapanyagnak bizonyult:

Ölve...

„Tetszett az ötlet, hogy az akciófilmben egy merőben szokatlan szituációt alakított ki a szerző. A főszereplő ugyanis hét évre kiesik a mindennapi életből is, ennek ellenére, miután magához tér, újra felveszi a harcot" – mondta Lee Rich producer. Igen, a kómáról Robin Cook óta tudjuk, hogy veszélyes dolog, különösen az, ha felébred belőle az ember. Mert az csak természetes, hogy ennek híre megy, s ■ gyilkosok csapata, akik miatt az egész családját elveszítette, újra akcióba lép, hogy befejezze azt a munkát, amelyet évekkel azelőtt elrontott. Egyről azonban megfeledkeztek – Mason Storm nem felejtett, s bosszúért liheg.

„A film erőteljes alkotóeleme, hogy a gazember egy tipikus '80-as évekbeli politikus" – mesélte Bruce Malmuth, ■ rendező. *„A fő-*

... vagy halva

Megcsömörlött zsaruként: Halálra jelölve

hősnek kell letépnie az önjelölt és média támogatta politikus álarcát, hogy az nem az igazságot és a humanitást szolgálja, hanem a saját érdekeit. Ez a téma mindvégig mozgásban tudja tartani a filmet." A másik mozgatórugó pedig maga Seagal, aki rendet vág a gazemberek sorai között, s valami olyan tökéletes magabiztossággal tépkedi az álarcokat, mintha világéletében ezt csinálta volna.

Seagalnak ennél a filmnél is volt egy kikötése, mégpedig hogy Kelly Le Brock legyen a partnere. Aki még nem tudta, az megtudhatta, hogy Le Brock kisasszony asszonyneve Seagalné, s két kis Seagal-poronty büszke tulajdonosa. Még Japánban ismerkedtek meg, ahová Kelly még modell korában egyszer ellátogatott.

▪

A *Halálra jelölve* (Marked for Death, 1990) egy másik filmtervvel kezdődött. Az alkotók egy Japánban játszódó akciókrimi gondolatával kacérkodtak, ám Michael Douglas megelőzte őket (Fekete eső/Black Rain, 1990). Mivel nem akartak az utánérzés hibájába esni, más helyszín után néztek. Jamaicában akkoriban éppen nem forgatott ismertebb sztár, így Seagal ellenfelei a jamaicai gengszterek lettek. A téma persze megint a kábítószer, s hősünk a változatosság kedvéért ezáltal egy megcsömörlött zsarut alakít, akinek nincs más vágya, csak az, hogy visszavonuljon, s a hátralevő éveit békében és nyugalomban élje le. Csak úgy visszavonulni persze nem lehet, hiszen akkor oda lenne a film, összeakasztja tehát a bajszát az utóbbi évek legidegbajosabb, legfékevesztettebb őrültjével, egy négyszemű és kétfejű feketével. S valóban, ahol ez „a sebhelyes arcú" – Al Capone forog a sírjában! – megjelenik, ott kő kövön nem marad. Erejét ugyanis a fekete mágiából, az ősi vuduból szívja. Egyszóval egy olyan igazi karibi legény. De Seagal ellen ez is kevés. Még akkor is, ha őt és egész famíliáját halálra jelölik. Talán akkor lett volna esélye, ha hármas ikernek születik.

Szokásához híven Seagal készítette ▪ film harci jeleneteinek, összecsapásainak a koreográfiáját, s ami még érdekesebb, az ő kutatásainak köszönhetően lettek olyan hitelesek a fekete mágia rituális jelenetei. Ennél már csak az az érdekesebb, hogy időnként Seagal is igénybe vette ▪ bunyós jeleneteknél Jeff Dashow segítségét – aki a dublőrje (!) volt.

A *Halálra jelölve* amerikai bemutatóját követően négy nappal kezdődött a *Törvényre törve* (Out for Justice, 1991) negyedik filmjének forgatása, melynek egyik producere is ő maga volt. Brooklyn utcáin ezrek és ezrek követték a stábot, és az egyes forgatási napokon ötezer (!) ember csellengett a filmesek körül Seagal autogramjára várva. A történet – mely néhány hete a hazai mozikban is látható – azt beszéli el, miként válik ellenséggé egy gyermekkori barát...

▪

A robusztus alkatú, hosszú, lófarkas hajú kemény fickó teljesítménye egyedülálló a maga nemében. Olyan sikerrel, mint amelyet ő ért el ilyen kevés filmmel, kevesen dicsekedhetnek. Seagalnak elég volt kettő, a harmadik csak amolyan ráadás volt, és máris itt a negyedik. És még csak 40 éves! Ha az Oscar-díj elnyerésének réme nem is fenyegeti, ám ismerve John Wayne vagy éppen Charles Bronson példáját, még van egy kis ideje örömet szerezni már most hatalmas rajongótáborának, a harcművészetek kedvelőinek, megkeserítve ezáltal az alvilági mozigengszterek életét.

Sz. G.

Barátból ellenség: Törvényre törve

TESZT

A mérések a Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet laboratóriumában készültek. A tesztet összeállította és az értékeléseket készítette Géczy Géza.

Koncert két videóra

Alig két hónapja, hogy tesztrovatunkban a Philips VR-703/02 típusa, HIFI videómagnója volt az egyik főszereplő. Bár igyekszünk változó készülékfajtákat bemutatni, mégis újra két HIFI került terítékre. Választásunk több szempontból is magyarázható, a videómagnók ezen osztálya mindig sok érdekességet tartogat, áraik kezdenek reálisabb szintet elérni, bár változatlanul nem tartoznak a legkönnyebben elérhető készülékek közé.

A HIFI tulajdonképpen egy olyan fogalom, mely értékítéletet jelent, és a természethű hangzást, a legnagyobb lejátszási hűséget van hivatva jelölni. A jó kép mellett állandó törekvés a videókészülékeknél is mind tökéletesebb hangzás megteremtése. Több éve már annak, mikor egy operakedvelő barátom arcán az első kazetta visszanézése és visszahallgatása után nagy csalódottság látszott a gyengébb hangzás miatt. A szűkebb frekvenciatartomány, a gyengébb jel/zaj viszony a hosszanti hangcsíkkal felvevő VHS-rendszerű videómagnóknak ma is technikai korlátot teremtenek. A videójelek rögzítéséhez hasonló módon, a helikális forgófejjel történő hangfelvétel nagyobb relatív sebességet eredményez a szalag–fej kapcsolatban, és lehetőséget teremt a hagyományos hangmagnóknál megismert felvételi eljárás helyett ún. FM (frekvenciamodulációs) eljárással történő felvételre. Ez a korábbi műszaki jellemzők nagymértékű, egyes esetekben, mint például a nyávogásértékekben, nagyságrendekkel történő javulását jelenti. A minőségi jellemzőket azonban nagymértékben befolyásolják az áramköri, műszaki megoldások, melyek hallható és látható finomabb, esetenként durvább különbségeket teremtenek az egyes típusok között, melyek közösen kezelve a szogáltatásbeli sajátosságokkal mérlegelés szempontjául szolgálnak.

HITACHI VT-F 785

Mindkét videó, melyet e hónapban reflektorfénybe állítunk, egyéb érdekességeket is nyújt, mint a HIFI hangrögzítés. Mind a *Hitachi VT-F 785,* mind az *ITT-Nokia VR-3781* négyfejes készülék, mely nemcsak a hangot, hanem a képet is képes félsebességgel, vagyis long play üzemmódban felvenni. Mindkét készüléket VPS-adapterrel is ellátták, ennek gyakorlati jelentő-

sége ugyan a nálunk sugárzott adásoknál azonosító jelek hiányában nem jelentkezik, egyes műholdfelvételeknél azonban használható.

A Hitachi VT-F 785-öse már elegáns megjelenésével is felhívja magára a figyelmet. Az egész előlapot fedő, lifttel nyíló ajtó belső oldalán kapnak helyet a kezelőszervek, melyek az ajtó lenyitása után pultszerűen elhelyezkedve könnyű kezelést biztosítanak. A gombokat mind a készüléken, mind a távvezérlőn jól csoportosították, áttekinthetők. A távvezérlő felépítésében sokban megegyezik a korábbiakban VT-F 757-esnél alkalmazott kivitellel. Első pillantásra itt is a magnókezeléssel kapcsolatos nyomógombok tűnnek elő egy nagyméretű LCD-kijelző társaságában, melyen a programozást lehet ellenőrizni, s mely egyébként a dátumot és az időt mutatja. A távvezérlő ékessége egy Jog/Shuttle feliratú tárcsa, melyet egy elfordítható műanyag gyűrű szegélyez. A praktikum abban rejlik, hogy itt is kinyitható a magnófunkciókat magában foglaló fedél, s így kényelmesen hozzá lehet férni a programozással, csatornaváltással, a számlálóval és menüvel, trackinggal kapcsolatos kezelőgombokhoz. A távvezérlő egyébként két videómagnót és többfajta (nem csak Hitachi) tv-t tud működtetni, ez utóbbiakon képes hangerőt állítani, csendesíteni és programot léptetni. Visszatérve a tárcsa és a gyűrű szerepére, melyek a készülék előlapján is megtalálhatók, ezek segítségével igen pontos képkeresést és képléptetést, „kockázást" (egyes léptetéssel történő képkiválasztást) lehet elérni. A belső tárcsa ugyanis arretált lépésekben mozgatható, és minden „kattanó" helyzetben egy képet lép a szalagon lévő anyag. A külső gyűrű segítségével viszont előre és visszafelé is lehet lassítani a mozgást, majd további elfordítással mindkét irányban a keresési sebességet lehet növelni 2-szeres, 3-szoros, majd 7-szeres értékre, egészen 15-szörös sebességig. Ez a tudomány egyáltalán nem öncélú, mert ki van egészítve egy hozzáillesztéses szerkesztési eljárással, ami azt jelenti, hogy a másolandó kazettán nyolc különböző kezdeti és befejezési időpont írható be. Ezeket a részeket a videó elektronikusan megjelöli, és a szerkesztés befejezése és ellenőrzése után a felvevő videómagnóra a kívánt részleteket – a feleseleges részek kihagyásával – automatikusan átmásolja, ami

SZOLGÁLTATÁSOK

Típus	Hitachi VT-F 785	ITT-Nokia VR-3781
ÁLTALÁNOS JELLEMZŐK		
Vételi színnormák	PAL, SECAM (NTSC lejátszás)	PAL, SECAM
Vételi hangnormák	OIRT, CCIR	OIRT, CCIR
Forgófejek száma	4 video + 2 audio	4 video + 2 audio
Hálózati feszültség	220 V 50 Hz	220 V 50 Hz
Méretek/szél. xmag. xmélys. (mm)	435X103X384	420X79X380
Tömeg (kg)	7,4	6,5
Játékidő (E240-es kazettával, perc)	480	480
Gyorskeresés (előre-hátra)	2X, 3X, 7X, 10X, 15	9X
Áttekercselési idő (előre-hátra)	188/204	243/241
SZOLGÁLTATÁSOK		
Lassítás	mindkét irányban	X
Gyorsítás	mindkét irányban	X
Álló kép	X	X
Képről képre léptetés	mindkét irányban	X
Képbevágás	X	
Utóhangosítás	X	X
Képélesség-állítás		
PROGRAMOZHATÓSÁG		
Azonnali felvétel	X	X
Napi programok száma	8	6
Programozható napok száma	1 év	1 év
Naponta ismételhető program	X	
Hetente ismételhető program	X	X
Programban csatornaválasztás	X	X
Óra kvarcvezérléssel	X	X
Biztosítás hálózatkimaradás esetére	1 óra	1 óra
AUTOMATIKÁK		
Memóriastop	X	X
Szalagállásstop		
Visszatekercselés	X	X
Ismétlés szalag elejéről	X	
Indexkeresési rendszer	X	X
Elteltidő-kijelzés (mp-ben)	X	X
Kazettaazonosítás	X	X
KÜLÖNLEGESSÉGEK		
Sztereo hang (álló fejes)		
HIFI sztereó hang	X	X
Hátralévő szalagidő-kijelzés	X	X
Tanulóprogram		
Gyorsbefűzés	X	X
Hozzáférésletiltás		
Távvezérelhető funkciók (magnó)		
+ csatornabehangolás		
+ programválasztás	X	X
+ LCD-kijelzés	X	X
+ időprogram	X	X
CSATLAKOZÓK		
Antenna be/ki	koax (75 ohm)	koax (75 ohm)
Video be/ki	Scart	Scart + RCA/Scart
Hang be/ki	Scart + RCA	Scart + RCA
Mikrofon		jack (3,5)
Fejhallgató	jack (6,3)	jack (3,5)
Szinkron	jack (3,5)	

igazi kuriózumot jelent. A felvételek elé (vagy a felvételre) időpontokat is lehet írni, sőt feliratozni is tudja ■ VT-F 785 a filmeket. A feliratok kétfajta méretben készíthetők, és a betűk a tárcsák segítségével választhatók ki. A jobb vágások érdekében a forgó fejdob repülő forgófejet is tartalmaz, ami inzert snittet is lehetővé tesz. Végül, hogy teljes legyen a kényelem, nemcsak a lejátszott, de a visszalévő szalagidőt is megmutatja 30, 60, 120, 180 és 240 perces kazetták esetében.

A szerkesztésnél egyébként az időpontok a tv képernyőjén ellenőrizhetők, mint ahogy a tv képernyőjén a menürendszerből következően a többi Hitachi videóhoz hasonlóan kiirathatók például a progaminformációkkal vagy felvétel elé szánt azonosító időjelzésekkel kapcsolatos adatok, de megjeleníthetők ■ hangkorrekcióra vonatkozó beállítások is angol, német és francia nyelven.

A VT-F 785-öst valóban jól lehet használni vágómagnónak. Az állókép stabil és tiszta volt, csak a kép felső részén tapasztaltunk igen enyhe zavarokat, gyorskeresésnél is jól értékelhető képet láttunk, a félképváltási jelek vékony csíkok formájában jelentkeztek. Szintén jónak találtuk a kép jel/zaj viszonyát. A tesztábra rácsozata nyugodt és stabil volt, összességében a normál tesztkép nagyon tisztának hatott, kicsit többet vártunk a megismert szolgáltatások alapján a vízszintes irányú bontástól. Ezt jobban érezni a felvett műsorok alapján lehetett a finomabb részleteknél. Meglepően jó eredményt mutatott azonban ez a videómagnó a long-play üzemmódban. Felezett sebességnél is csak 0,2-0,3 MHz-el esett a videóátvitel.

A szogáltatások sorában itt sem feledkezhetünk meg az automatikus fejtisztítórendszerről, mely minden indításnál és leállításnál ■ mozgó fejdobot egy műanyag henger segítségével enyhén letisztítja a rárakódott szennyeződésektől. Ezen a típuson ez ■ művelet önállóan is elvégezhető. Igen praktikus, hogy a tracking (követés) manuálisan és automatikusan is állítható, és távvezérlőn keresztül is lehet szabályozni. Van szalag elejéről történő ismétlési mód, végtelenített lejátszás és indexkeresési rendszer. A tv-program nézésekor egy automatika az adás befejezése után 8 perccel kikapcsolja a készüléket.

Műszaki jellemzők

Típus	Hitachi VT-F 785		ITT-Nokia VR-3781	
	Specifikált	Mért	Specifikált	Mért
Vételi csatornák/frekvenciák (MHz)	VHF 1-12	42,4-	VHF 1-12	47-
	kábel+hyper-csatornák	435	kábel+hyper-csatornák	646
	UHF 21-69	435-871	UHF IV-V sáv	470-868
RF (antenna) érzékenység 20 dB jel/zaj viszonyra (uV)	–	90	–	90
RF kimeneti csatornák	34-42	33-42	30-39	30-39
Videokimeneti szint (V csúcs-csúcs)	1	1	1	1,2
Videokimeneti impedancia (ohm)	75	78	75	77
Video jel/zaj viszony (dB)	43	44,,5	43	43
Sorbontás (sor) SP	260	260	–	260
LP	–	240	–	230
Hang jel/zaj viszony (dB)				
állófejes sávon SP/LP	43	52/49	–	48,5/47
HIFI sávon SP/LP	–	85/85	–	93/93
Hangfrekvenciás átvitel (Hz-kHz)				
állófejes sávon SP/LP	70-12	65-15/63-7,5	–	43-12/50-7
HIFI sávon SP/LP	20-20	20-20/20-18	–	20-22/20-22
Nyávogás hangban (± %)				
állófejes sávon SP/LP	–	0,17/0,25	–	0,11/0,17
HIFI sávon SP/LP	–	0,005/0,006	–	0,0035/0,0035

A készülék behangolása frekvenciaszintézeres, de lehetséges közvetlen csatornaszám-beírással történő beállítása is. 69 csatorna tárolható, későbbi időpontban történő felvételek készítésére egy évre előre 8 programhely áll rendelkezésre, de mód van hetente vagy naponta azonos időben történő felvételekre is. Hálózatkimaradás esetén az elektronika egyórás védelmet nyújt.

Eltérően (rossz) szokásunktól, érdemes kicsit bővebben foglalkozni a hangrésszel, hiszen mégiscsak olyan videómagnókról esik szó, melyeket sokan hangmagnóként akarnak majd használni. Ha meggondoljuk, hogy egy kazettára 8 órás műsoridő fér, és 600-700 forinttal számolunk egy szalagot, akkor rögtön nyilvánvalóvá válik nyersanyag szempontjából a gazdasági előny. Ez párosul jobb jel/zaj viszonnyal, igen kis nyávogásértékekkel, (szalagsebesség-ingadozással) és a szélesebb frekvenciaátviteli jellemzőkkel. Mindez persze a bevezetőben említett forgófejekkel FM-eljárással rögzített HIFI hangra igaz, hiszen az állófejjel a hosszanti hangsávra felvett jelnek továbbra is megvannak a technikai korlátai. A hosszanti hangsáv azonban – azon kívül, hogy felvételkor monóban rögzíteni tudja a HIFI hangsávra felvett anyagot – más szempontból is praktikusan kezelhető. Nevezetesen utóhangosításkor, szinkronizáláskor vagy egy úti film eredeti hanganyagának narrátorszöveggel történő szerkesztésekor a korábbi hanganyag ezen a sávon cserélhető ki. Inzertszerkesztésnél viszont, amikor a forgófejekkel készített kép- és hanganyagot kicseréljük, lehetőség van az állófejes hangsáv anyagának meghagyására. Igen praktikusan és egyszerűen lehet önálló HIFI felvételeket is készíteni, ugyanis a készülék előlapján van az önálló hangfelvétel készítésénél a jobb és bal csatorna jelét fogadó két RCA-aljzat, és itt van egy RCA-bemenet ■ videójel fogadására is. (A másolások és szerkesztések könnyítésére szintén idekerült két jackcsatlakozó a szinkronjelek kiadására és fogadására). Hangmagnóként tehát úgy használható a VT-F 785-ös, mint egy audiodeck, az előlapon fogadja, a hátlapon kiadja a jeleket, és a felvett anyagot fejhallgatón keresztül ellenőrizhetjük.

A laborvizsgálatok során nem volt panaszunk a HIFI sáv jel/zaj viszonyára, a nyávogás LP-üzemben is 0,006 % körül volt. A 3 dB-es szinteséssel határolva SP üzemben tudta a 20-20 kHz-es átvitelt, LP-felvételnél ez az érték – figyelembe véve a jobb csatorna valamivel nagyobb esését – 18 kHz-re csökkent. A meghallgatási vizsgálat során tisztán szólt a zene. Sem a fúvósoknál, sem a zongorahangoknál nem hallottunk fejátkapcsolásból következő zajokat, a dinamikatartományt azonban szűknek éreztük, a dobbeütések lágyabbak voltak, kevésbé erőteljesek, mint ■ lemezen.

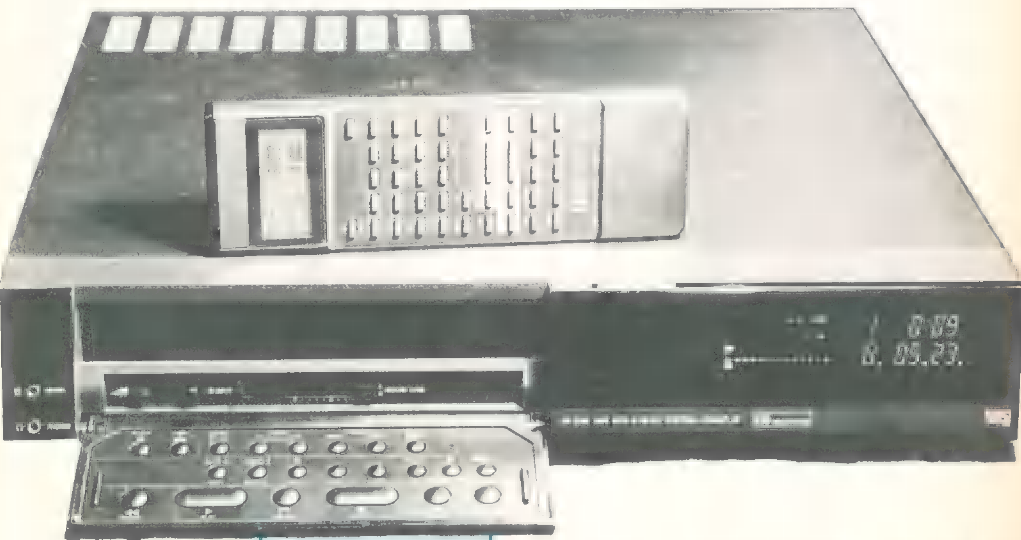
Az állófejes sáv felső tartományban 15 Khz-es átvitelével (SP-üzem) meglepően sokat tudott, és a mechanikai korrektségére utal az itt mért jó nyávogási érték is.

A csatlakoztatásokról már ejtettünk szót, de meg kell még említeni ■ hátlapon ■ két scartaljzatot, melyekhez másik videót, vagy tv-t és pl. műholdvevőt lehet kapcsolni.

Összességében: a VT-F 785 igen praktikusan kezelhető, sok szolgáltatást nyújtó videómagnó, és több olyan képességgel is rendelkezik, melyek a hazai forgalomban lévő típusok között egyedivé teszik.

*

A *VR-3781*-ről már az első ránézésre tudjuk, hogy *ITT-Nokia* videómagnóról van szó. Előlapja követi azt a ferdén döntött designt, melyet e gyártó korábbi készülékeinél már megismertünk. A kazettafészek ablakát e típusnál is egy lehajtható ajtó fedi, melynek belső felületén találhatók a magnófunkciókkal, programozással és egyéb beállításokkal kapcsolatos gombok. Elhelyezésük áttekinthető és jól kezelhető. Közvetlenül a gombok felett kapott helyet a fejhallgató szintszabályozója, utóhangosításnál a hangkeverés arányát szabályozó gomb és a HIFI hang felvételi szintszabályozói.

ITT NOKIA VR-3781

Az előlapon van a mikrofon és a fejhallgató aljzata is. A távvezérlő is jól áttekinthető, ■ gombok azonban jellegtelenebbek, mint a Hitachinál voltak, „túlrendezett" elhelyezésük nagyobb odafigyelést igényel kezeléskor.

A VR-3781-en a tv-csatornák behangolása az ITT-Nokia készülékeknél ismert módon történhet, közvetlenül csatornaszám-beírással és folyamatos kereséssel. Egyes OIRT csatornáknál kis frekvenciapontosításra szükség van, de a beállított kép tiszta, zavarmentes volt. A készülék memóriája 49 csatorna előre történő beprogramozását teszi lehetővé, míg különböző időpontokban lejátszásra kerülő felvételek rögzítésére 6 memóriahely van, melyekre egy éven belüli programokat lehet beírni. A programozás természetesen távvezérlőn keresztül is történhet, az időpontok az LCD-s kijelzőn a videomagnónál is ellenőrizhetők. Természetesen – mint minden komolyabb készülékben – ebben a Nokiában is van VPS dekóder és hálózatkimaradás esetén egyórás védelem biztosítja a beírt adatok tárolását. Teletext dekóder beépítése esetén mód van a teljes beállítási kényelmet nyújtó közvetlen programozásra is VPS-rendszerben.

Felvételkor a kísérő hangtól függően ■ készülék elektronikája érzékeli, hogy monó, sztereó, vagy kétnyelvű adás kerül-e rögzítésre, és a hangot ennek megfelelően veszi fel. A kijelző mutatja a lejátszott játékidőt és a maradék időt. A hagyományos idejű kazettáknál a tesztelést automatikusan elvégzi, 195, 210 és 300 perces kazettáknál azonban be kell írni, hogy milyen hosszúságú szalagot tettünk be a készülékbe. A már felvett és felvenni kívánt időtartamokat viszonyítja a programozott felvételi időkhöz, és jelzi, ha nem elég a maradék hosszúság. Az LP-üzem egyébként itt is kihasználható: képben is, hangban is. A szolgáltatások közül meg kell említenünk az indexkeresési rendszert.

A mechanika gyors befűzéses, gyors csévéléskor is a szalagot lazán befűzve ■ fejdob vezeti el, mutatja átcsévéléskor is az időt, amely alatt felvett műsor van, s a számláló leállása a film végének kijelzését jelenti.

A sajátosságok között meg kell említeni az ASO képjavító áramkör alkalmazását, melyről már többször szóltunk, mégis röviden visszatérünk rá, hiszen ez az ITT-Nokia által szabadalmaztatott megoldás széles körben még nem terjedt el. Ezt egyelőre ITT készülékeken kívül a Sanyo típusain alkalmazzák, előbb-utóbb azonban más gyártóknál is előfordulhat. A képminőség javítását, a magasabb frekvenciás-összetevőjű, finomabb részletek visszaadásást nem egy nagyfrekvenciás kiemeléssel (HQ) biztosítják, hanem olyan frekvenciafüggő jel-futási időkorrekciót alkalmaznak, mely lejátszáskor korrigálja az alacsonyabb és magasabb frekvenciák fázishibáit. Így a visszaadott kép részletekben gazdagabb, kontrasztosabb lesz. Mivel e megoldás nem a videójel átvitelébe avatkozik be, így a zajokat nem növeli fel. A két megoldás együtt is használható, mint az a VR- 3781-nél történik. Az ASO előnye különösen a gyengébb minőségű kazettáknál látható, az élek határozottabb rajzolatában.

A képminőség vizsgálata során éppen ezért most is kíváncsiak voltunk hatásosságára.

Az eredmény szembetűnően elsősorban gyengébb másolatok lejátszásánál látszott. (Az ITT-Nokiának egyébként van olyan típusa, amelyen ez az áramkör kapcsolható, itt a hatásosság jobban érzékelhető.) A tesztkép és a monoszkópábra vizsgálata során a kép idegesebbnek tűnt, mint a Hitachinál, a jel/zaj viszony is 1-1,5 dB-el gyengébb volt, bár a sorbontásértékek közel azonosnak mutatkoztak. Részletrajzolásban szubjektíven a VR-3781-nél láttunk valamivel többet. Hasonlóan a Hitachihoz, itt is nagyon jó volt az állókép minősége és az egyes képléptetés is.

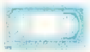
Álló fejes, hosszanti hangsávon mind jel/zaj viszonyban, mind a frekvenciaátvitel felső tartományában kevesebbet produkál a VR-3781, mint a VT-F 785, szalagsebesség-ingadozás értékei azonban jobbak voltak.

A HIFI sztereó átvitelnél – persze minden megszokás és felkészültség kérdése – nem tetszett a VR-3781 kezelhetősége. Hangja viszont jó volt. Önálló hangmagnódeckként használva ugyanis csak ■ scartcsatlakozón keresztül lehet bemenni. Van ugyan ■ sztereójelek fogadására és kiadására 1-1 pár RCA-aljzat, de az itt beadott hang/jelhez képnek is kell párosulnia. Nos, el tudtunk volna képzelni még egy kapcsolót, vagy egy fordított csatlakozókihasználási módot, hogy az audiotechnikát kedvelőknek ne kelljen újabb átalakításokkal bíbelődnie. A hangfrekvenciás átvitelt szintíróval felvéve, a mutatott görbe szinte „olyan, mint ■ lénia", a jel/zaj értékek is jók. Meghallgatva, a készülék szépen és tisztán szólt, a dinamikát jól adta vissza, a dobok erőteljesek voltak. Tisztán éreztük a fúvósokat és a kritikusabb zongorahangoknál is zavarmentesnek hallottuk a zenét, összességében HIFI hangmagnóként a VR-3781 is megállja a helyét.

A FEKETE, AZ FEKETE

Nemrégiben, egy baranyai nagyközségben furcsállotta az éjszaka szolgálatot teljesítő rendőr, hogy éjjel 2 órakor fény szűrődik ki a helyi moziból. Amikor bepillantott, meglepődve tapasztalta, hogy a filmszínházban éjnek évadján is zajlik az élet. Az élelmes helyi videótékás saját kamkorderével a filmvászonról rögzítette a legfrissebb mozisikert, hogy másnap VHS-kazettákra másolva már jó üzletet csinálhasson a fekete portékából. A lefizetett gépésznek nem volt más dolga, mint hogy kicsit túlórázva, egyszer éjszaka is befűzze az Intercom népszerű filmjét. A mozigépészt azonnali hatállyal elbocsátották, a zugvideóst pedig maximum 10 ezer forint szabálysértési bírság várhatta a feljelentést követően.

Ez a példa is elhangzott Pécsett, a Palatinus Szállóban, ahol idén ősszel rendezték meg másodszor a videósok vásárral egybekötött szakmai találkozóját. A háromnapos összejövetelen, melyen a hazai videókiadók és -forgalmazók, valamint a videótékások jelentek meg, a legtöbb szó azokról a szinte anarchikus állapotokról esett, amelyek jelentősen befolyásolják a magyar videópiac életét. A fekete videópiac változatlanul él és virágzik, jelentősen mérsékelve a legálisan és szabályosan tevékenykedő kiadók és kölcsönzők tisztes hasznát, mely ma már mind gyakrabban veszélyezteti e vállalkozások sikerét, sőt működését. A három nap során számtalanszor elhangzott: a feketepiac, a szerzői jogok megsértése mindenütt a világon létezik, ahol működik a videópiac, ám annak mértéke már szorosan összefügg azzal, mennyiben üti meg az adott ország a jogállamiság mércéjét. Ha a fejlett nyugati országok Magyarország jogrendjét annak alapján ítélnék meg, mennyire védik a törvények a szerzői jogokat és mennyiben szereznek érvényt a jogszabályoknak, az ország megítélése bizony még a mainál is kedvezőtlenebb lenne. A videó kalóziparában tevékenykedők azért hajthatják nap mint nap nyugodtan álomra fejüket, mert tudják: ma még nem létezik olyan média-, sajtó-, videó-, a szerzői jogok valódi védelméről szóló törvény (nevezzük bárhogyan is), melynek szigora kellő visszahúzó erő lenne. A szakmai találkozó vitái során többször is felvetődött: amíg a rajtakapott feketéző – legyen az piaci árus, illegális másoló vagy videótékás – maximum 10 ezer forintra büntethető szabálysértés vétsége miatt, ha lebukik, addig hiába küzd mind a szakma, mind a hatóság a tisztes piacért, a szerzői jogok tiszteletben tartásáért.

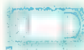

Sós János, a Baranya megyei rendőrség képviseletében előadásában sem a megelőzésről, a hatékony intézkedésekről, legfeljebb saját tapasztalatairól tudott beszámolni. Új módszerként említette a zártkörű klubok kialakítását. Ezek lényege, hogy a társaságba öt üres kazettával és 500 forinttal kell belépni, s a kazetták csereberéjével a klubtag folyamatosan kapja a másolt új slágerfilmeket: téka- és moziújdonságokat. A szavait követő indulatos vitából azután kiderült, hogy a szakmai hallgatóság ennél sokkal frappánsabb példákkal is elő tud hozakodni, s megvan a véleménye a rosszul előkészített, június végén szervezett egyhetes országos rendőrségi akcióról is. Ebben az időszakban soha nem látott méretekben utaztak el szabadságra a tékatulajdonosok, és tűntek el a hamis kazetták a piacokról, az engedéllyel működő tékák polcairól. A rendőrség helyszíneken járt munkatársainak gyakorta fogalma sem volt, mi a különbség az eredeti és a fekete kazetták között, s hogy ki mikor miért sért szerzői jogokat. Egy falusi tékát üzemeltető kölcsönzőtulajdonos mesélte: elvitték boltjából az összes – szabályos – fekete színű videókazettáját, mondván, az intézkedő rendőröket úgy igazították útba, csak a sárga kazetta az igazi (lásd: VICO), ami pedig fekete, az fekete... A rendőrség képviselője Pécsett is kifejtette a már sokat hangoztatott tényt: a rendőrségnek nem tartozik fő profiljába a hamis audio- és videókazetta-gyártók és forgalmazók felkutatása, ehhez nincs meg sem a szakértelem, sem az apparátus. Joggal hangsúlyozták viszont a videókiadók és a kölcsönzők: égető szükség lenne a büntető törvénykönyv módosítására, mely kellő szigorral lép fel szerzői jogok megsértőivel szemben. Ha például a hamis kazettát másoló berendezését lefoglalnák, a feketekazettát kölcsönző, árusító tékás boltját azonnal becsuknák, hamis kazettáit lefoglalnák, és főbüntetésként akár több év szabadságvesztés is járna, gyökeresen megváltozhatna a helyzet – véli

a szakma. Ma viszont még az is előfordulhat, amiről egy községi videókölcsönző számolt be: a rendőrség által elkobzott kazettáinak egyikét felismerte másnap egyik barátjánál. Mint a barát mesélte, fogadalmat tett, senkinek sem árulja el, kitől kapta kölcsön a kazettát...

A kiadó képviselői és a kölcsönzőtulajdonosok türelmetlenül várták, hogy a jogokkal és törvényekkel kapcsolatos kérdéseikre, a születőfélben lévő (vagy még csak ott sem tartó) új jogszabályok részleteire feleletet, információt kapjanak – ám nem volt kitől. A szervezők – a TIT Baranya megyei szervezetének munkatársai – hiába tettek meg mindent, hogy összehozzák a szakmát a Parlament kulturális bizottságának egyik jeles tagjával, a Művelődési Minisztérium szerveződő film- és videófőosztályának vezetőjével vagy a Magyar Mozgókép Alapítvány Videókuratóriumának elnökével, a meghívottak az utolsó pillanatban lemondták meghívásukat. Így a résztvevők, felháborodásuknak is hangot adva, csupán egymás között folytathatták a mindannyiuk által jól ismert helyzet ecsetelését, szinte követelve valamilyen tényleges megoldást a mostani áldatlan állapotokra. Többször felmerült az APEH, az adóhatóság neve, amelynek ellenőrzési részlege füle botját sem mozgatja, s a feketepiacban érdekeltek továbbra is adózatlan milliókat vághatnak zsebre, miközben a szabályosan működő kiadók és tékák csökkenő bevételéből érthetően kevesebb az adózott forint is.

A meghirdetett előadások miatt frusztrált résztvevők azért figyelmesen meghallgatták a MAG-NEW társaság képviselőinek érdekes ismertetőjét. Az újonnan alakult, kazettagyártással és sokszorosítással foglalkozó kft. bemutatta az új VHS-kazetta generáció első darabjait (lásd Video Magazin 1991/9.), s beszámolt arról az amerikai Macrovision elektromos másolásgátló rendszerről, amely élvezhetetlenné teszi a tékákból kölcsönzött kazetták másolásakor rögzített képet. Az eljárás lényege, hogy a zavaró jelet egy berendezés segítségével sokszorosításkor helyezik el a kazettán, melynek lejátszásakor a műsor tökéletesen élvezhető, ám csak rossz másolatot lehet készíteni róla.

A szakmai találkozón az előadások mellett és helyett mód nyílt arra, hogy a kiadóvezetők és a kölcsönzők a napi rohanásból kiszakadva nyugodt körülmények között cserélhessék ki tapasztalataikat. Közben pedig zajlott a vásár is. A kiadók egy része nem kis sikerrel kínálta filmújdonságait, s megjelentek az újdonsült hazai VHS-kazettagyártó cégek is. Az IVA Kft. új szolgáltatását, a videóprintet, a videófelvételről készíthető fotóeljárását hirdette, az S. I. Coop és a Centex Software Iroda videókölcsönzők számára kínált korszerű számítógépes nyilvántartási programokat.

A videósszakma – a szervezők hibáján kívül, azok nagy bánatára – végül is keserű szájízzel utazott haza a pécsi találkozóról, mely számukra nem sok újat hozott. Útban hazafelé mindenki azon gondolkodhatott: vajon a meghívottak azért nem tisztelték meg a videósok táborát, mert szégyellték, hogy egy év elteltével semmilyen változásról, előrelépésről nem tudtak volna beszámolni? Vagy tán azért, mert úgy érzik, nem kell még komolyan venni a legális videópiacon érdekelteket, akik egymillió videótulajdonos kiszolgálásában szeretnének becsülettel tevékenykedni?

Falus Tamás

Tervez a VIDOSZ

A Videókazetta Kölcsönzők Országos Szervezete (VIDOSZ) tagjai saját bőrükön érzékelik a videózással, a szerzői jogok védelmével összefüggő jogszabályok hiányát, az ellenőrzés hiányosságait. Ezért is ajánlották fel szakmai segítségüket az Országos Rendőrfőkapitányságnak. Ez is elhangzott a szervezet közgyűlésén, melyet a szakmai találkozóval egy időben rendeztek Pécsett. Tervezik, hogy idővel saját maguk is megjelennek majd filmekkel. Az önállóan forgalmazott műsoros kazettákhoz így olcsóbban juthatnak hozzá a tékások.

A VIDOSZ szeretne egy speciális műsort készíteni, mely a videómagnó működésével, kezelésével, karbantartásával kapcsolatos összes teendőket bemutatná. Ez a kazetta a kölcsönzőkben foroghatna, így az új képmagnótulajdonosok az üzletben könnyedén megismerkedhetnének készülékükkel, mely közvetve a kölcsönzőtulajdonosok előnyére is válhat: kevesebb kazettát kapnának vissza megrongáltan. A közgyűlésen felvetődött a tékaalkalmazottak képzése is. Az oktatási programban helyet kapna a filmismeret, egy kis filmesztétika, a szerzői jogok megismertetése, alapszintű számítógépes tudnivaló, a magnók kezelése, a kazetták sajátosságainak elmagyarázása. Minderre annál is inkább szükség lenne – szólt a legfőbb érv –, mivel sok vállalkozó manapság a legalapvetőbb ismeretek nélkül nyit videótékát, márpedig ez is egy szakma. E programot támogatók segítségével, pályázati támogatásokkal lehetne elindítani. Az első színhelye Szolnok lenne.

Hol tart ma Magyarországon a videózás? Milyen ma a magyar videópiac?

E kérdésekre kért feleletet Pécsett a Video Magazin a szakmai találkozón részt vett néhány szakembertől, akik érthető módon saját tevékenységük figyelembevételével fogalmazták meg olykor egymástól is eltérő, tanulságos válaszukat.

DEMETER ISTVÁN, TISZA MOZI KFT, VIDOSZ-ELNÖKSÉGI TAG:
– Válaszút elé érkezett a videópiac ma Magyarországon. Rövid időn belül el kell dönteni, hogy a feketepiac léte miatt tovább balkanizálódik-e a helyzet, vagy felzárkózunk-e a szerzői jogok védelmében Európához. Azt látom, hogy a magyar videópiac válságban van: a fokozatosan elszegényedő videótékák csökkenő vásárlóereje kezdi próbára tenni a videókiadók tűrőképességét. Ezen azt értem, kérdés, a kiadók bírják-e tőkével a csökkenő vásárlást. A videótékák bevétele aggasztóan csökken. Van olyan tékás, aki ebből a válsághelyzetből abban látja a kiutat, hogy kölcsönzőjében más kereskedelmi, szolgáltatói tevékenységet is végez. Másik része viszont a feketepiacot, a könnyebb elmozdulási irányt választja. A kiadók egy részénél is fennáll ez a helyzet, hiszen köztudott, hogy egy részük nem tiszta módszerekkel dolgozott, s az is elképzelhető, hogy szaporodhat a jog nélküli filmek megjelentetése. A helyzetet súlyosbítja, hogy a hatósági ellenőrzések szinte teljesen hiányoznak, illetve nincsen meg az ellenőrzéseknek, szankcióknak a jogi háttere. Ez még inkább nehezíti, hogy mindenki tiszteletben tartsa a szerzői jogokat. Szurkolok azért, hogy az európai és ne a balkáni utat válasszuk. Ezért a VIDOSZ-on keresztül s saját működési területünkön is keresem a kapcsolatot a videótékásokkal, a hatóságokkal, minden tisztességes polgárral, aki hajlandó tenni a tiszta videózás érdekében. Azt is meg kell valljam, egyelőre csekély eredménnyel.

S hogy hol tart ma a videózás Magyarországon? Úgy érzem, az ország gazdasági helyzetéhez, állapotához képest kicsit talán előrehaladt a videóval való ellátottság, s jelentős mennyiségű pénz forog a hazai videópiacon, jóval több, mint a környező országokban.

NAGY GYÖRGY, MAGNEW VIDEÓKAZETTA-GYÁRTÓ KFT:
– Az elmúlt két-három esztendőben jelentős minőségi változás történt Magyarországon. Lényegesen több és jobb minőségű képmagnó van mind a profiknál, mind a háztartásokban, mint korábban. Kialakult piac és konkurenciaharc van az országban, fejlett kalóziparral, ami nem is létezne, ha nem lenne piac. Mi a műsoros kazettapiacon vagyunk érdekeltek, s idővel a közönségnek is akarunk kínálni üres kazettát. Egy új típusú, nagyon jó minőségű VHS-kazettát ajánlunk, a filmforgalmazóknak pedig egy abszolút testre szabott kazettát, amellyel saját arculatukat is meg tudják teremteni, és fel tudnak lépni a kalózipar ellen. Ehhez, mellékszolgáltatásként hatékony másolásvédelmet is nyújtunk. Azonban jót: minőséget, egyediséget nem a legolcsóbb áron lehet kínálni. Szerencsére a minőség iránt ma már igény is van. Míg régebben ha egy fekete képernyőn néha megjelent egy-egy fehér pötty az agyonmásolt, rossz minőségű kazettán, az már videóképnek számított. Szerencsére ma már az ilyen felvételeket nem nézik meg az emberek.

GYÁRFÁS LÁSZLÓ ZOOM KFT VIDEÓKIADÓ:
– Még mindig nagy fantáziát látok a magyarországi videóforgalmazásban. A nagy baj ott van, hogy pár évvel ezelőtt, amikor a videózás nálunk is elindult hódító útjára, az értelmiségi réteget, a művészfilmek kedvelőit a kicsit is komolyabb filmek iránt érdeklődőket oly alaposan elriasztották a videótékákból, hogy mind a mai napig nem sikerült odacsalogatni őket. Ez lehet az egyik feladatunk. Mivel természetesen szeretnénk megélni is, a közönség nagyobbik részét is ki akarjuk szol-

gálni: ma is az akciófilmeket és a vígjátékokat keresik legtöbben, valamint a nindzsafilmeket, a kommandótörténeteket. Tartja magát a pornó is, amellyel mi nem foglalkozunk. A régi sztárok pedig ma már nem sztárok. Egy Lawrence Olivier, Michael Caine, Roger Moore már nem vonzza annyira a videóközönséget, inkább azok, akik a moziban is sztárok: Schwarzenegger, Danny De Vito, Stallone. Nagyon nehéz a piacot a kicsit is igényesebb filmek irányába befolyásolni. Bízom abban, hogy pár év múlva már nem lesz szégyen bemenni egy videótékába, mert olyan lesz a kínálata.

Nagy szüksége lenne ennek a szakmának – beleértve a forgalmazókat, a videótékásokat és a filmről író újságírókat, az üres kazettagyártókat, -importálókat, a laborban dolgozókat és a szinkron képviselőit is –, hogy alkalmanként összejöjjön és bepótolja azokat a találkozásokat, beszélgetéseket, amelyek fontosak lennének és most nagyon hiányoznak. Ám nem úgy megszervezve, ahogy az itt Pécsett történt. A magyarországi videóforgalmazók egyesülete tervezi, hogy talán november táján szervez egy ilyen szakmai találkozót.

EGERSZEGI LÁSZLÓ, EXXELL VIDEO-AUDIO RT VIDEÓKAZETTA-GYÁRTÓ CÉG:

– A kereskedelmi forgalomban kapható kazettákkal viszonylag telített a piac, nagy az árharc. Sajnos, Magyarországon az a jellemző, hogy az emberek „árat vesznek", nem pedig videókazettát. Abszolút nem ismerik ki magukat – sokszor még a forgalmazók sem –, milyen mechanika, milyen szalag van a kazettán belül. Bizony nehéz minőséggel a magyar piacra lépni. Nagyot kellene változnia a szemléletnek, hogy rossz videótermék ne kerülhessen be többé a piacra. Az Exxell a legnehezebb utat fogja választani: megpróbáljuk úgy terjeszteni a kazettákat, hogy például az elárusítóknak, boltvezetőknek egy-két órás bemutatót szervezünk, ahol demonstráljuk a különféle név nélküli kazettákkal, milyen különbség lehet kazetta és kazetta között. Ezzel is megpróbáljuk elérni, hogy legalább az eladók fel tudják világosítani a vásárlót, milyen kazettát is vesz. Erre van is igény. Az első ilyen bemutató Baranyában lesz, gyárunkban.

SAIBÁN ISTVÁN, VIDEO NÍVÓ VIDEÓÜGYNÖKSÉG:

– Egyre nő az igény a színvonalas, szinkronizált videófilmek iránt. Ami a hazai videózásban elszomorító jelenség, az a feketepiac jelenléte, mely kemény konkurenciát jelent. Sajnos a videózók nincsenek tisztában azokkal a szabályokkal, amelyek meghatározzák, mikor jelenhet meg egy mozifilm a legális videópiacon. A nézők egy része elsősorban a friss mozisiker-filmeket keresi, melyeket a feketepiacon talál meg. Egyelőre letörhetetlennek tűnik ez a feketepiac. Ennek ellenére úgy érezzük, meg lehet élni a legális videófilmek forgalmazásából is. Fontos azonban a forgalmazók által szabott ár. A nyári videókiadói árkedvezmények hatására nőtt a tékások vásárlási kedve és a kölcsönzők forgalma is. Egy-egy film ára a kiadóknál kezd beállni a 2700–3200 forintos átlagárra, ami elérhető a kölcsönzőtulajdonosoknak. Nagy szükség volt erre az ármérsékletre. Így találkozott a tékások és a forgalmazók érdeke, amely a filmet kölcsönzők számára is előnyös. Érdekesség a magyar videópiacon, hogy szinte napról napra nő a videótékák száma, ezzel azonban nem növekszik, csak még jobban megoszlik a korábbi vevőréteg.

KISS ZOLTÁN, MOKÉP VIDEÓKIADÓ:

– A hazai videóhelyzet engem leginkább a jelenlegi magyar gazdasági élet kicsinyített tükörképére emlékeztet: kínálati piac, szabályozatlanság, spontaneitás, érdekellentétek.

Konkrétabban: a meglehetősen szűk hazai piacon egyre több kiadó próbálja meg portékáját elhelyezni. Hozzávetőlegesen két tucat kiadó körülbelül 50 filmet jelentet meg havonta. A konkurenciaharc legszembetűnőbb jele az árverseny, a forgalmazók többsége jelentős mértékű (a MOKÉP például ötvenszázalékos árcsökkentést hajtott végre az előző évhez képest.) Ettől függetlenül a jelenlegi kínálatot még fel tudják szívni a videótékák. Ezt támasztja alá az is, hogy az erősödő versenyhelyzet ellenére a MOKÉP Videó évről évre növelte forgalmát, és megtartotta piaci hídfőállásait.

A folyamatossá váló ellenőrzések és a szakma öntisztulási folyamatai valamelyest tisztították a piacot, de lényegi előrelépés ezen a téren csak a btk. módosítása után várható. Remélem, hogy a szerzői jogok megsértését szigorúan büntető jogszabály életbe lépése után a szakmai hozzáértéssel végre felvértezett hatóságok teljes szigorral lépnek fel a legális piacra veszélyt jelentő feketézőkkel szemben. A tisztán vagy esetenként „szürkén" dolgozó kis kölcsönzők ijesztgetése helyett az illegális másolóműhelyek és elosztó bázisok feltárását és felszámolását reméljük az új törvénytől.

A feketepiac legyűrése mellett azonban lényegesnek tartom a korrekt üzleti magatartást és a szerződési fegyelem erősítését a piac valamennyi szereplőjétől. Képtelen helyzet az is, hogy a szakma alapvető kérdésekben nem tud döntést hozni, konszenzusra jutni. Szükség lenne tehát (a VIDOSZ mintájára) egy, a kiadók, forgalmazók érdekeit ténylegesen képviselő, nézeteiket, véleményüket egyeztető, koordináló egyesületre, mert az eddigi próbálkozások nem vezettek eredményre. Hihetetlen, de tény: az informális csatornákat leszámítva, gyakorlatilag nincs kapcsolat, párbeszéd a kiadók között, ezért is elkerülhetetlen a szakmai összefogás.

Vonzások és választások

Mit szeretnek nézni ■ videózók? – választ kapunk e kérdésre, ha a Magyar Közvélemény-kutató Intézet adataiból 14 filmműfaj videózók által felállított népszerűségi sorrendjét megnézzük. A kapott adatokból világosan körvonalazódik egy-egy filmtípus választóinak köre, így jól körülírhatók azok a társadalmi csoportok, amelyek különösen vonzódnak az egyes filmműfajokhoz

Az idén tavasszal végzett felmérés (lásd még Video Magazin, 91/10: Így videózunk mi!) 14 filmműfaj nézettségére kérdezett rá. A válaszok alapján 3 csoportot lehet elkülöníteni (4-6-4 felosztásban).

ÉLEN A KALANDFILM ÉS A WESTERN

Az *első csoport*ba a négy legkedveltebb, legtöbbek által választott filmtípus került:

(nézettségi arány %, 1000 fős reprezentatív minta alapján, akik közül 260-an rendelkeznek videóval)

1. kaland/westernfilm	34
2. bűnügyi film/krimi	33
3. rajz/mesefilm	33
4. karate/akciófilm	32

A legkedveltebb filmek nézői körét tekintve mindenképpen figyelmet érdemlő az a tény, hogy míg a videótulajdonosok nagy része ■ középosztályból és a fölöttük elhelyezkedő rétegekből való, addig a legtöbbet nézett filmek nézői (az egy rajz/mesefilmet kivéve) nem közülük kerülnek ki, hanem az alacsonyabb iskolázottságú rétegekből. E nézettségi arányokból arra lehet következtetni, hogy talán nem a videótulajdonos középosztály videózik a legtöbbet, hanem az alacsonyabb iskolázottságú rétegek.

A négy, legtöbbek által választott filmtípus nézői két csoportba oszthatók:

Az egyik csoport a két fiatalabb felnőtt korosztály (18–30 évesek és 31–40 évesek) férfi tagjait foglalja magában, akik Budapesten vagy nagyobb vidéki városokban élnek. Közülük a szakmunkások a kaland/western és a karate/akció filmeket választják, míg a krimi magasan a legiskolázatlanabb réteg (akik ■ 8. osztályt sem fejezték be) kedvenc filmtípusa.

A második csoportba azok ■ középiskolát végzett 31–40 év közötti Budapesten élő nők kerülnek, akik ■ rajz/mesefilmet választják leginkább. Nyilvánvalóan azokról az anyákról lehet szó, akik kiskorú gyermekeikkel együtt videóznak, mintegy közös családi programként. A két csoportot összevetve kitűnik a videóhasználat némiképp eltérő funkciója: a középosztálybeli családoknál ■ videó elsősorban ■ gyermeki-mesevilág kitágítását, a családi (anyával való) együttlétet kívánja szolgálni, míg a másik csoport esetében ■ videó ■ tömegkultúra közvetítőjeként funkcionál. (Természetesen, mint mindent, ezt is árnyaltan kell szemlélni; lehetséges olyan variáció is, hogy magára hagyott gyerekek naphosszat bámulják Tom és Jerry kalandjait ■ videón, míg vidám családi-baráti társaságok együtt „krimiznek".)

KLIP, KLIP, HURRÁ!

A műfajpreferencia *második csoport*ját hat film alkotja:

5. videóklip (tánc, pop, rock, jazz)	30
6. tudományos-fantasztikus film	28
7. pornófilm	27
8. horrorfilm	26
9. természetfilm	23
10. művészfilm	20

Meglepő ■ *videóklipek, könnyűzenei műsorok* magas választottsága. Ez a műfaj a fiatal, 18–30 év közötti, középiskolát végzett férfiak kedvelt szórakozása, mind Budapesten, mind vidéki városokban.

Minden bizonnyal a tv műholdas programjaiból (főleg a Music TV-ből) felvett s egymás között cserélgetett klipkazettákról van szó, illetve a videótékákból kölcsönözhető híres együttesek, popénekesek videón őrzött koncertfelvételeiről. Nehéz elképzelni, hogy videóklipeket hosszabb ideig nézzen valaki egymagában, sokkal inkább lehetséges, hogy társaságban, bulikon – esetleg csak „háttérzajnak" – használja az ifjúság.

A választottsági sorban következő három filmtípus „fe-fej mellett"; a *sci-fi*, a *pornó* és a *horror* ugyanazon társadalmi réteg igényeit elégíti ki, nevezetesen a fiatal (18–30 éves) szakmunkásokét. Különbség közöttük csak a lakóhely jellegében mutatkozik: míg ■ sci-fi a Budapesten élők kedvelt műfaja, és a horror a vidéki városban élőké, addig a pornófilm nézése kimagaslóan a falusi férfiak kedvelt időtöltésének számít.

A *természetfilm*et mintha nem kedvelnék a fiatalok, legalábbis nem nagyon választják – ez derül ki az adatokból. Ez egy „öreges" műfaj: a két legidősebb korosztály, az 51–60 évesek és a náluknál idősebbek kedvelik. A választásban magasan felülreprezentált a 61 évesnél idősebb, Budapesten élő, iskolázatlan (8 osztályt be nem fejezett) férfiak csoportja. Esetükben minden bizonnyal azok ■ jórészt paraszti származású, Pestre „szakadt", iskolázatlanságuk miatt életük során kvalifikálatlan, fizikai munkát végző férfiak alkotják ezt a réteget, akik kényszerű nagyvárosi életformájukból nosztalgiával tekintenek ezekre a természetfilmekre.

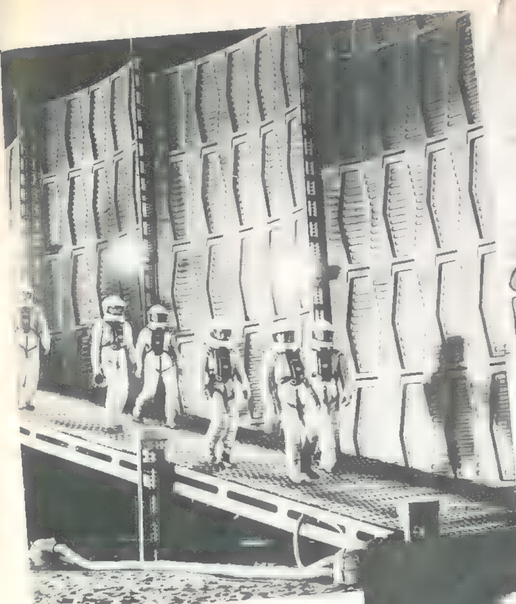
Elgondolkodtató azonban, hogy azok a rajz/mesefilmeket magas arányban választók, akik gyerekeiknek ily módon nyújtanak szórakozást, alig választanak természetfilmet. Pedig a gyermekek, ha kellőképpen felkeltenék érdeklődésüket, életkorukból adódó kíváncsisággal fordulnának a természetfilmek felé is. Ám úgy tűnik, kultúránkban nincs eléggé jelen ■ természet szeretete, a természet iránti érdeklődés, ami tágabb társadalmi összefüggéseiben a hazai zöld mozgalom erőtlenségében is testet ölthet.

A *művészfilm* a két szélső korosztály (18–30 évesek és 61 évnél idősebbek) által leginkább választott műfaj, de mindkét korosztályban a legmagasabb iskolai végzettségűekről (főiskola/egyetem) van szó. A művészfilm tipikusan budapesti műfajnak bizonyul, ami magyarázható egyrészt ■ magyar értelmiség koncentrált fővárosi jelenlétével, másrészt azzal, hogy a művészfilmek videóforgalmazása még Budapesten is gyerekcipőben jár, vidéken pedig egyenesen megoldatlan. A fiatal értelmiségiek esetében a művészfilmek választása a nyitottsággal, intellektuális kalandvággyal magyarázható – valószínű, hogy estéről-estére ők töltik meg az ART mozikat is. Az ő korukban még nem tapasztalható az a szakmai elkülönülés, ami az idősebb korosztály esetében nagymértékben a humán értelmiség felé tolja el a művészfilmnézési szokást.

A „SEREGHAJTÓ MŰFAJOK

A preferenciasorrendben a filmműfajok *harmadik csoport*ját négy „sereghajtó" műfaj alkotja:

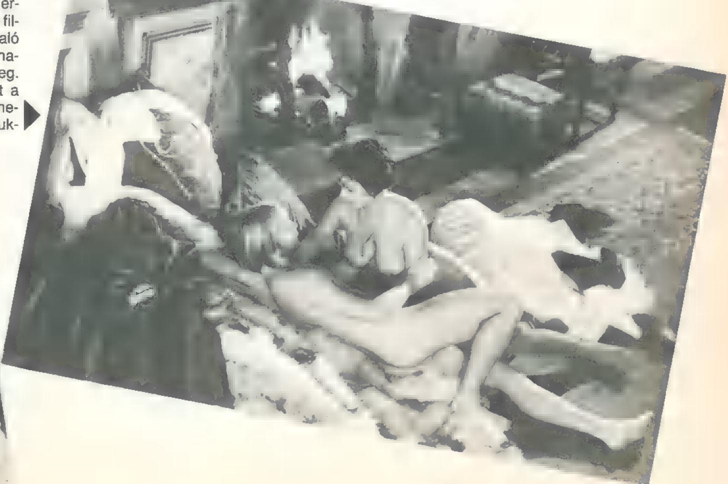

11.	dokumentumfilm	18
12.	sportfilm	18
13.	amatőr videófelvétel	17
14.	oktatási/szakmai anyag	16

A *dokumentumfilm és az amatőr videófelvétel* (ezek adott esetben akár egybe is eshetnek: amatőr dokumentumfilm) az idősebb, 51–60 éves és a 61 év fölötti, felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkező, Budapesten élő férfi korosztály kimagasló „alulreprezentáltsága". A dokumentumfilm tehát nem egy közkedvelt műfaj.

A dokumentumfilm és az amatőr videófelvétel egy részének esetében azokról a dokumentumanyagokról lehet szó, amelyek az 50-es éveket, az 56-os eseményeket és az utána következő 60-as, 70-es éveket tárják fel – vagy rögzítik a 80-as évek végén bekövetkezett változásokat (pl. Fekete Doboz). Az idősebb értelmiségi korosztály a félmúlt történéseinek filmen való „újraélésével", önmaga múltjával való szembenézésével talán saját sorsának nagyobb történelmi léptékbe helyezését éli meg. A fiatalabb korosztály fanyar viszonyulását a dokumentumfilmekhez talán az iskolai történelemoktatás „húsdaráló"-ján való átnyomatásuk-

nak köszönhetjük, annak a tarthatatlan helyzetnek, hogy felnövekvő generációk alapvető társadalmi ismeretek nélkül, a társadalmi érzékenység teljes hiányában hagyják el a magyar oktatási rendszert.

A videókamerák nagyon magas ára miatt az amatőr videózás még nem terjedt el nálunk annyira, hogy amatőr videófelvételek nézése számottevő szerepet játsszon a hazai videózási szokásokban.

A sportfilm egy szélesebb korcsoport, a 18–30 éves és a 31–40 éves férfi szakmunkásréteg által választott műfaj, miként minden bizonnyal a sporteseményekre járás (focimeccs...) is az ő „műfajuk".

Az oktatási/szakmai videós anyag a legkevésbé választott a videózók körében. Hazánkban még szinte teljesen ismeretlen az Amerikában olyannyira elterjedt „házi videós oktatás", ami felöleli a hétköznapi életben való boldoguláshoz szükséges ismeret és tudásanyag terjesztését videón (főzőtanfolyam, csecsemőápolás, házi kertészkedés...). Aerobickazettát már lehet kapni, s korlátozott választékban nyelvi videós anyagokat is, ám ezek használata még szűk körre korlátozódik. Remélhetőleg élelmes vállalkozók hamarosan ráéreznek erre az űrre, s érdekesebbnél érdekesebb oktató kazettákkal jelennek majd meg ■ piacon. Egyébként az oktatási/szakmai videós anyag nézését a 18–30 éves, felsőfokú végzettségű, városban lakó férfiak jelölték meg leginkább. Bizonyára képzésük során nyílt alkalmuk oktatási/szakmai videófilmek megtekintésére – gyanítható, hogy jó részük nem önszántából nézett meg ilyen jellegű filmeket.

KIHASZNÁLATLAN VIDEÓLEHETŐSÉGEK

Bár az ország egynegyedének van videója, úgy tűnik, meglehetősen kihasználatlanok még Magyarországon a videó adta lehetőségek.

Az Európához való csatlakozás egyik kiinduló feltétele lesz a nyelvtanulás. Nagy szükség lesz tehát olyan nyelvi társalgási anyagok kazettára vételére és terjesztésére széles körben, amelyek mind az iskolai oktatásban, mind pedig otthoni nyelvtanulásra alkalmasak lesznek.

A hajdani Iskolatelevízióhoz hasonlatosan fel lehetne dolgozni az általános iskolai és gimnáziumi tananyagot iskolai „videós órák"-ká. Természetesen nem minden tantárgy „állja" ezt a műfajt " a fizika, matematika, nyelvtan talán kevésbé –, de kiválóan lehetne alkalmazni ilyen jellegű videós anyagokat földrajz, biológia, kémia, történelem, irodalom, művészettörténet órák keretében. A „videós órák" nagy előnye a konkrét időpontokhoz kötött Iskolatelevízióval szemben, hogy az órarend átrendezése nélkül, bármikor levetíthetők.

Az ily módon feldolgozott iskolai tananyag egy részét felhasználhatóvá lehetne tenni népszerűsítő ismeretterjesztésre is. Ilyen lehetne a biológia-tananyag egészségügyi felvilágosító filmmé alakítása-bővítése, ■ földrajzi tananyag vizuális útikalauzzá átdolgozása turisták számára, akik így behatóbban megismerkedhetnének az úticélul választott ország tájaival, városaival, az ország szokásaival. Speciálisabb megközelítés lehetne a kultúra iránt fogékony utazni vágyók számára a művészettörténeti-kultúrtörténeti emlékeket feldolgozó videós anyag egy-egy korszakról, művészeti irányzatról, híresebb múzeumok anyagából, építészeti emlékekről.

A jelenlegi nagyarányú szakmai átstruktúrálódás időszakában jól felhasználhatók lennének videóra vett oktatási anyagok szakmai továbbképzésekhez, új technológiák bemutatásához. Ezek a szakmai videós anyagok különösen a fővárostól távol eső területeken tehetnének nagy szolgálatot, kiegészítő-szemléltető anyagként, egy átfogóbb átképzési program keretében.

Szükség lenne egy nemzeti dokumentumtár létrehozására, ahol hazánk fontosabb belpolitikai, pártpolitikai, társadalmi eseményeiről készített videófelvételeket, videóra átjátszott dokumentum értékű filmeket archiválnának. Ide kerülhetnének a TV-Híradó vonatkozó híranyagai is. A nemzeti dokumentumtár anyagai kölcsönözhetők lennének a kutatók, érdeklődők számára.

A filmtörténet s a jelenkori filmművészet kiemelkedő alkotásainak terjesztése ■ mainál jóval szélesebb körben és gazdagabb választékban szükségeltetik. Ennek megvalósításához – az ART mozihálózat támogatottságához hasonlóan – a művészfilmekkel foglalkozó videóforgalmazókat és videótékákat a kulturális tárca támogatásában kellene részesíteni.

Ami a populáris filmeket illeti, Amerikában és a nyugat-európai országokban kezd lecsengeni ■ vad, erőszakos filmek ideje, csökken a népszerűsége a horrornak, a pornónak, az akciófilmeknek, ezzel szemben feljövőben vannak ■ könnyedebb vígjátékok és a családi filmek, amelyek egyszerre több generációnak, az egész családnak nyújtanak szórakozást, kikapcsolódást. Előreláthatólag hozzánk is lassan beszivárognak ezek a filmek, miként ezt a hazai kiadók piacérzékenyen már jelezték is: a tavalyi év második félévétől nő az igény a vígjátékok, családi filmek és romantikus történetek iránt. Rendkívül nagy a kereslete a rajz/mesefilmeknek, s egyre inkább szinkronizált filmeket igényelnek a videófilmet kölcsönzők. Ezek a folyamatok remélhetőleg átstruktúrálják majd a hazai videózási szokásokat is, s a jelenleg uralkodó „gyerekközpontú" és „férfiközpontú" videózás helyére a családközpontú szórakozás lép majd.

Feltéve persze, ha még idejében megszületik a szerzői jogvédelemről szóló törvény, s lesz mit nézni.

Argejó Éva

AZ INKÁK FÖLDJÉN I–II.

Juhász Árpád forgatókönyvíróként vezeti el a nézőt Peruba, az inkák földjére a Televideo új, műsoros kazettáján. Már az inkák előtt több ezer évvel virágzó kultúrák léteztek a mai Peru területén. Hogy miként alakult ki ez a különös világ a különös természeti környezetben, hogyan éltek az emberek az óceán mellett, a sivatagokban és az óriás hegyek között e tájon, erre próbálja megtalálni a feleletet a hét epizódból álló sorozat.

Az első kazetta négy része 112 percig, a második kazetta három epizódja 74 percig tart.

A Televideo Kiadó egy másik újdonsága a gyerekek számára készült: Bigfoot és a Muscle Machines a címe a csaknem egyórás színes, szinkronizált amerikai rajzfilmnek, melyben amerikai óriásautók versenyeznek egymással az örök ifjúságot adó „életvíz" megtalálásáért, a titkot rejtő térképért...

A Zánkai Gyermeküdülő Centrum videó–fotó centrumának programajánlatából:

Videós alaptanfolyam felnőttek számára: a tanfolyam intenzív gyakorlati programra épül, és vizsgafilmmel zárul.
10 nap (9 éj)1992. január 20–29.
Részvételi díj személyenként: 7 400 Ft (kollégium) vagy 10 450 Ft (szálloda).

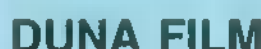
Videós tanfolyam általános és középiskolában dolgozó tanárok számára: a tanfolyam segítséget nyújt a videózás oktatásban történő eredményes hasznosításához.
7 nap (6 éj)1992. február 3–9.
Részvételi díj személyenként: 5 100 Ft (kollégium), 7 500 Ft (szálloda).

Oktatófilm-készítő tanfolyam általános és középiskolában dolgozó pedagógusok, oktatástechnikusok számára. A tanfolyam vizsgafilmmel zárul.
10 nap (9 éj)1992. március 2–11.
Részvételi díj: 7 400 Ft (kollégium) vagy 10 450 Ft (szálloda).

Komplex oktatástechnológiai tanfolyam általános és középiskolában dolgozó pedagógusok, oktatástechnikusok részére. A tanfolyam számítástechnikai, videókommunikációs, tömegkommunikációs tematikára épül.
7 nap (6 éj)1991. december 2–8. és 1992. április 21–27.
Részvételi díj: 5 100 Ft (kollégium), 7 500 Ft (szálloda).

SIKERLISTA

DUNA FILM

1. Vadászat a Vörös Októberre
2. Ghost
3. Higgy neki, hisz zsaru
4. Szolid motorosok
5. Harlemi éjszakák
6. Nem vagyunk mi angyalok
7. Fekete eső
8. Dávid király
9. Vérbosszú
10. Őslények országa
11. Drogháború Los Angelesben
12. Kívülállók bandája
13. Túlvilági papa
14. A terror körbezár
15. Örökké
16. Krimi a Sárga-tónál
17. Perdöntő bizonyíték
18. Küzdelem és dicsőség
19. Nappalok és éjszakák
20. Rettegés a luxusjachton

TELEVIDEO

1. Oj, mama! (Kálmán Imre-show)
2. Szellők szárnyán (Huszka Jenő és kortársai)
3. Antal-show (vidám percek egy tévés sztárral)
4. TV Másfél + Kandi Kamera (Móka és kacagás)
5. Aranycsapat 1950–1956. (Archív összeállítás)
6. Kölcsönlakás (Pikáns komédia)
7. Mondák a magyar történelemből (rajzfilm)
8. Kérem a következőt! I–II. (rajzfilm sorozat)
9. Tüskevár I–II. (ifjúsági sorozat)
10. Hamlet (rendezte: Bódy Gábor)

FÓKUSZ

1. Láb-szépségverseny
2. Kirándulás a szerelem szigetére
3. Lady Domina
4. Római kaland
5. Francia gyűjtemény
6. Botrány a szexklubban
7. Szelíd szemű bestiák
8. Beverly Hills mocsarában
9. Desiré és társai
10. Brazíliai csábítások
11. Szerelem olasz módra
12. Teresa, ■ férfifaló
13. Rossznak születni
14. Tiltott vágy
15. Foxy Lady Nr. 1.

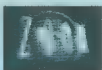
A filmek kölcsönözhetők:
III., Tóga u. 8.
XVIII., Havanna u. 50.
XXI., Erdősor u. 36.

VICO

1. K-9000
2. A bosszúálló gép
3. Autósakadémia
4. Emberrablók
5. A rovar
6. Rákember a Marsról
7. Rohamcsapat
8. Vérvörös bűnjel
9. Hold-44
10. A hercegnő
11. Mentősök
12. Hősök vére
13. Maffiatörténet
14. Big Bad John
15. Végzetes erőszak
16. Gyilkosság rendelésre
17. A hadifogoly
18. BAT 21
19. Könyörtelenül
20. A halál Istene

Minden film színes, szinkronizált.

ZOOM

1. Terminator
2. Vasangyalok
3. Sissi
4. Dollárgalopp
5. Baseballbikák
6. Önkéntesek
7. Dobjuk ki anyut a vonatból
8. Konvoj
9. Benny Hill
10. Dexi és Bumi
11. Most kapd el, Jack
12. Kegyetlen part
13. Aranygömb legendája
14. Álomküzdők
15. Keresztanya
16. Porschetolvajok
17. Gyilkossághoz öltözve
18. Látogatás Játékországban
19. A buszon
20. Didi, megőrjítesz

VIDEOVARÁZS

1. Harlemi éjszakák (Duna Film)
2. Fekete eső (Duna Film)
3. Amerikai vérbosszú (Intervideo)
4. Végső megtorlás (Mokép)
5. Vasangyalok (Zoom)
6. Nico (Intervideo)
7. Fekete Kobra (Video 2000)
8. Piszkos alku (Mokép)
9. Ghost (Duna Film)
10. Örökké (Duna Film)
11. Tűzróka (Intervideo)
12. A rendőr bosszúja (Video 2000)
13. Riválisok (VICO)
14. Emberrablók (VICO)
15. Nyomás utána (Intervideo)
16. Kommandós egység (Video 2000)
17. Őrült Jake (VideoRent)
18. Dühöngés ■ becsületért (Video 2000)
19. Rendőrakadémia 5. (Intervideo)
20. Életerő (VICO)

Videovarázs: Pécs, Sarokin tábornok u. 55. tel.: 72/12-510
További üzletek: Dunaszekcső, Mohács, Pécsvárad, Harkány

MOKÉP

1. Veszett a világ–színes amerikai bűnügyi film
2. Beépített ügynök–színes amerikai kalandfilm
3. Kísértő félelem–színes amerikai horror
4. Öröm–színes francia erotikus film
5. A jövő a nő–színes olasz erotikus film
6. Jog az élethez–színes amerikai dráma
7. Meghitt elhagyás–színes amerikai krimi
8. A csend hídja–színes amerikai dráma
9. Eleven vágy–színes francia krimi
10. Kövesse ■ tevét–színes angol vígjáték
11. Folytassa doktor–színes angol vígjáték
12. Folytassák a lányok–színes angol vígjáték
13. Piszkos alku–színes amerikai akciófilm
14. Fél lábbal a paradicsomban–színes olasz vígjáték
15. Véres hajsza–színes amerikai akciófilm
16. Végső megtorlás–színes amerikai akciófilm
17. Szuperbombázók–színes amerikai kalandfilm
18. Gördeszkás Love Story–színes amerikai kalandfilm
19. Los Angeles-i fojtogatók–színes amerikai thriller
20. Testi kapcsolatok–színes amerikai szatíra

Fót, Vörösmarty tér 15.
Bp. XIII., Pannónia u. 25.
Bp. XI., Fadrusz u. 14.

FOTIFON

1. Piszkos alku (Mokép)
2. Szuperbombázók (Mokép)
3. Fekete eső (Duna Film)
4. Tökéletes tanú (Intervideo)
5. Cry Baby (Duna Film)
6. Időutazók (Mokép)
7. Könyörtelen (Intervideo)
8. Lisa (Intervideo)
9. Convoy (Zoom)
10. Dollár-galopp (Zoom)
11. Átlátnok (Intervideo)
12. Túlvilági papa (Duna Film)
13. Az áldozat már nem kíváncsi (Duna Film)
14. Halálkereskedők (Intervideo)
15. Az orvtámadás áldozata (Video 2000)
16. A küzdelem törvénye (Video 2000)
17. Fél lábbal a Paradicsomban (Mokép)
18. Los Angeles-i fojtogatók (Mokép)
19. A kém (Duna Film)
20. Erotikus Kobra (Mokép)

FOTIFON BONUS

Ha kivágja ezt a szelvényt, egy műsoros kazetta díjtalan kölcsönzésére jogosít ■ FOTIFON bármelyik tékájában

Keres-kínál

Rovatunkban ingyen tesszük közzé magánszemélyek 100 szónál nem hosszabb szövegű hirdetéseit. Felhívjuk a Kedves Olvasó figyelmét, hogy ■ rovatban nem áll módunkban közölni olyan hirdetéseket, amelyekben megvételre ajánlanak vagy díjazás ellenében keresnek szerzői jogvédelem alatt álló műsorokat.

• Reklámáron eladó 1 db ITT 67 cm-es képátlós színes tv, egy db Panasonic NV–MS1 S–VHS kamkorder, 1 db Panasonic MV–FS1 asztali magnó, 3 db SABA VL – 100-as lámpa állvánnyal, S–VHS videókazetták, audio utómunkálati berendezések. Gyöngyösi Tibor 6120 Kiskunmajsa, Móra F. u. 3. Tel: 77/31-304.

• Eladó SONY SL–T 30 ME Betamex videórekorder. Ale Ernő, 2132 Göd-felső, Ady E. u. 32/A.

• Panasonic M7-es kamkorder használatlan bőrönddel, 80 ezer Ft-os irányáron eladó. Ugyancsak eladó egy JVC HR 2200-as hordozható videómagnó (rossz) plusz tuner. Irányár: 10 ezer Ft. Torma Gábor, 77/21-188-as telefonon. (Érd)

Egyvégtére két...

Olykor előfordul, hogy egy-egy film befejezése még a forgatás idején sem végleges, ugyanannak a történetnek több vége is elképzelhető. A producerek, rendezők döntés híján inkább több változatot is leforgatnak, hogy majd a vágóasztal mellett határozzanak. E döntésre Hollywood egy speciális megoldást is kidolgozott!

A hal neve Wanda

Végzetes vonzerő

Szárnyas fejvadász

A hollywoodi stúdiók irányítói mindennél ravaszabbak. Biztosra akarnak menni. Ezért is hozták létre az úgynevezett „test audience"-t, azaz a próbavetítéseken részt vevő közönséget. Toborzás révén a társadalom legkülönfélébb foglalkozású tagjait válogatják össze, hogy bemutassák számukra a már majdnem elkészült filmet. Egyetemisták és utcaseprők, titkárnők és háziasszonyok, pedagógusok és újságárusok kérdőívek kitöltésével válaszolnak a gyártók, a forgalmazók, a producerek és az alkotók kérdéseire. Életben maradjon-e a hős vagy sem? Egymáséi legyenek-e a szerelmesek vagy inkább szakítsanak? A tettes nyerje el méltó büntetését vagy garázdálkodjon még tovább szabadon? A halálos beteg meggyógyuljon-e vagy lépjen át az örökkévalóságba? És így tovább...

A próbaközönség azután többségi alapon dönthet, némi tiszteletdíj fejében.

Ha ezután filmet néznek, és netán nem tetszik a vége, próbáljanak elképzelni egy *másik* megoldást is. Úgy, ahogyan azt nem egy esetben az alkotás készítői is tették! Íme az alábbiakban néhány példa a közelmúltból. (Ha már nem emlékeznek pontosan e filmekre – mire jó a videó? –, érdemes újra megnézni őket, s egyúttal magunkban „levetíteni" a végül is elvetett filmvéget.)

A hal neve Wanda

Biztosan szerették ezt a sikeres Jamie Lee Curtis-filmet. A végleges megoldás szerint Jamie és John Cleese megszerzik az ékszereket, majd Dél-Afrikába repülnek a zsákmánnyal.

Ezzel szemben az eredeti írói szándék a következő volt: Jamie éppenúgy átveri John Cleese-t, mint a film addigi kockáin. A pénz megtartja magának – és egyedül repül el...

A próbavetítés közönsége azonban szerelmi kapcsolattal

Casablanca

Ingrid Bergman és Humphrey Bogart szerelme a Casablanca című filmben az utolsó pillanatig döntetlenre állt. Senki sem tudta, még a rendező sem, hogy Ingrid a férjével utazzon-e el és így részt vegyen a nácizmus elleni hősies küzdelemben, vagy Rick oldalán maradjon Casablancában. Itt végül is az eszmei tartalom mellett döntött a producer. Ingrid abban a bizonyos felejthetetlen jelenetben elröpült a ködös éjben. Mi pedig megkönnyeztük e fájdalmas búcsút.

akarta zárni a filmet, mondván, inkább legyen boldog mindenki!

Végzetes vonzerő

Felejthetetlen a film vérengző befejezése. Nevezetesen, hogy a feleséget játszó Anne Archer önvédelemből egy hatalmas késsel szurkálja az őt megsebesítő Glenn Close-t. Aztán jön a férj, Michael Douglas, és hosszas küzdelemben vízbe fojtja az elpusztíthatatlan Close-t, amíg végre megszabadul tőle.

Az első feldolgozásban viszont Glenn öngyilkosságot követ el, ám úgy, hogy a gyanút Michaelre terelje. Az öntudatlan ájulatban fekvő férfi kezébe nyomja a konyhakést, melyről saját ujjlenyomatát ravaszul letörli. Utána a kést a térde közé szorítva harakirit követ el. A megérkező rendőrtisztek így Michaelt tartóztatják le, emberölés vádjával.

Jó, nem? Talán jobb, mint a megvalósított megoldás, de a tesztközönség inkább a vérengző bosszú mellett döntött. Glennt tehát ezért „nyírta ki" a férj a szó szoros értelemben, a „nép" akarata mellett.

Szárnyas fejvadász

1. Harrison Ford, a címszereplő és Sean Young a várost megmentik, és együtt távoznak el.

2. A rendező azt hiteti el a nézővel, hogy Ford nem is igazi ember, hanem egy cyborg, egy emberi másolat.

Az elővetítés lágy szívű közönsége határozottan azt kívánta, hogy Ford valódi ember maradjon. Így is lett!

Rózsák háborúja

Ugye látják még maguk előtt a híres csillárjelenetet, ahol a két holtfáradt ember együtt és egyszerre leheli ki páráját a luxuskörnyezetben, miután szebbnél szebb tárgyakat és a csodaautót is porrá zúzták? Nos, eredetileg Kathleen Turner és Michael Douglas egy zordabb befejezésben, párbajban végeznek egymással, vérben fetrengve. A közönség ezt egy árnyalattal brutálisabbnak tartotta a kelleténél, ezért született meg a másik vég.

Egyik kopó, másik eb

A nagyszerű detektívkutyát egy rossz ember a film végén lelövi. Tragikus a befejezés. Ám meglepő módon ezt a próbanézők kívánták így. Az írók humánusabbak lettek volna az ebbel... Ejnye, a kutyafáját, kedves amerikai nézők! Önök miként döntöttek volna?

Tatár Eszter

Rózsák háborúja

Egyik kopó, másik eb

A férfi, akit RAMBÓNAK hívtak

Mondják, hogy Sylvester Stallonénak – századunk hozzá mérhetően nevezetes férfisztárjaihoz hasonlóan – legalább két arca van. Nem kell persze mindjárt a legrosszabbra, holmi Michael Jackson-féle képplasztikázásra gondolni: Stallone két (netán még több) énjének vonásai meglepően hasonlóak. Olyannyira, hogy kritikusai szerint valójában mindvégig egyetlen emberről van szó – arról, amelyik homlokpántot hord, és nehézgépfegyvert cipel vadul izmos vállán...

Egy olasz származású fiatalember számára a hatvanas években igazán csak néhány út vezetett a filmvilág berkeibe: vagy a Coppola-Cimino-Scorsese tengely érdekszférájába tartozott, vagy gengszerfilmet forgatott, vagy... a többit az olvasó képzeletére bízom. A vérbeli amerikai sztárok ideje volt ez. Egy évtized, mely az egyszerűség kedvéért magának perelte Frank Sinatrát és az ifjabb Sammy Davist, s mely látszólag érintetlenül hagyta Hollywoodot, ahogy elviharzott felette.

Aztán mégis...

A fű alatt zajló változások évtizede volt. Azután lecsengett, jöttek a hetvenes évek, jöttek a szerény tőkével indító filmvállalatok, néhány mozi, amelyet szinte senki nem látott, köztük a *Capone* című banditasirató, melyben egész sor friss itáliai arc tűnt fel, köztük Sylvester Stallonéé...

Nem volt természetesen egészen új fiú a szakmában. A hatvanas évek legvégén nem kisebb ásszal forgatott együtt, mint Woody Allen. Az a felemelő feladat jutott neki, hogy fiatalkorú társaival megtámadhatta Allent a New York-i metrón. A *Zöldségek* tiszta játékidejéből harminchat másodperc, a költségvetésből két darab százas jutott neki. Úgy tetszett, keményen metszett szája, darabos mozgásaq a gonosztevő szerepére predesztinálja. A *Caponéban* pokolgépet bütyköl, brooklyni utcai vagányokat ad jó néhány kisebb produkcióban, s kikötői pofozógépként lép elénk a *Rocky* első tíz percében is...

A *Rocky* – az első nagy dobás. Akkora, amekkoráról minden amerikai filmes titkon álmodik: Oscar-nyertes. Az „itáliai csődör" oldalán ekkor tűnik fel a Coppola-klánhoz tartozó Talia Shire, mint filmbéli feleség – ám tévedés lenne azt feltételezni, hogy a dolgok ettől mindjárt könnyebben mentek. A hollywoodi pantheon mindenesetre megint gazdagabb lett egy archetípussal: megjelent a hős, aki úgy győzött, hogy veszített. Ezt a (látszólagos) ellentmondást igyekezett feloldani ■ *Rocky II.*, utóbb a *Rocky III.*, illetve *IV.* is – a jócskán a nyolcvanas évekbe nyúló széria (melynek kései darabjai egyöntetű vélemény szerint az első film térdéig sem érnek) olyan nagy sikerrel állította a feje tetejére a dolgokat, hogy Stallone győztes győztesként, mi több, vesztes győztesként mutatkozott meg előttünk – ahogy azt a honi tékákból kölcsönzött Rocky-videókon is láthattuk. Az ötödik filmet a hazai mozik is bemutatták. Ebben Stallone megint azt vetette harcba, aminek hírnevét köszönheti: legyűrhetetlen fizikumát. S noha a rossz nyelvek szerint Rocky Balboa egyetlen méltó ellenfele ■ biomechanoid földönkívüli rém – másként a nyolcadik utas, avagy a halál – volna, el kell ismernünk, hogy a rapmuzsika azért jó volt.

De ne vágjunk az esemé-

Filmjei

Party at Kitty and Studs (1970) Party Kittynél
Bananas (1971) Zöldségek, r: Woody Allen (Intervideo)
No Place to Hide (1974) Nincs titok, r: Shaftel
The Prisoner of Second Avenue (1974) A második utca foglyai, r: Melvin Frank (bemutatott)
The Lord of Flatbush (1974) A bozótos ura, r: Verona és Davidson
Farewell My Lovely (1975) Isten veled, kedvesem, r: Dick Richards
Capone (1975) r: Steve Carver
Death Race 2000 (1975) Halálos verseny 2000, r: Paul Bartel
Rocky (1976, színész, forgatókönyvíró) r: John G. Avildsen (bemutatott)
F. I. S. T. (1987) Ö. K. Ö. L., r: Norman Jewison (Intervideo)
Paradise Alley (1978, sz, fi, rendező) Édenkert ■ sikátorban (bemutatott)
Rocky II. (1979, sz, fi, r) (Intervideo)
Escape to Victory (1981) Menekülés ■ győzelembe, r: John Huston (bemutatott)
Nighthawks (1981) Fantom az éjszakában, r: Bruce Malmuth (bemutatott)
First Blood (1982) Első vér, r: Ted Kotcheff (Videa)
Rocky III. (1982, sz, fi, r) (Intervideo)
Staying Alive (1983, társíró, társproducer, r) Életben maradni (bemutatott)
Rhinestone (1984) Hamis gyémánt, r: Bob Clark
First Blood Part Two (1985, sz, fi) Első vér 2., r: George Pan Cosmatos (Videa)
Rocky IV. (1985, sz, fi, r) (Intervideo)
Cobra (1986, sz, fi) Kobra, r: George Pan Cosmatos (Intervideo)
Over the Top (1986, sz, fi) Túl a csúcson, r: Menahem Golan (bemutatott)
First Blood Part III. (1987, sz, fi) Első vér 3., r: Russel Mulcahy (Videa)
Lock Up (1988, sz, fi) A bosszú börtönében, r: John Flynn (bemutatott)
Tango and Cash (1989) Tangó és Cash, r: Andrej Koncsalovszkij (bemutatott)
Rocky V. (1990, sz, fi, r) (bemutatott)
Oscar (1991) r: John Laudis (bemutatott)
Dead Reckoning (1991) r: Roland Emmerich

Rossz film, jó védés az MTK-pályán: Menekülés a győzelembe

Stallone ■ krimi műfajában: Fantom az éjszakában

Nagy betörése: A Rocky, meg sem állt öt folytatásig

nyek elébe! Még csak 1978-at írunk. Sylvester még színészi babérokra aspirál. És csodák csodája, valóban jó a kikötői vagányból lett ökölvívó világbajnok testre szabott szerepében. Talán épp ez ■ siker indította el azon az úton, amelyet máig jár. Ő az az ember, akit nem felkérni kell egyes szerepekre. Ki kell találni számára a szerepeket.

David Morell a hetvenes évek végén írta vérfagylaló bestsellerét a vietnami veteránn, John Rambo életéről és haláláról. A történet *természetesen* filmváltozat alapjául szolgált, ám a producerek, Mario Kassar és Andrew Vajna már akkor annyira megbíztak hősükben, hogy (a könyv szerzőjével ellentétben) élni hagyták Rambót.

A többi, ahogy mondani szokás, már történelem.

Morell egyébiránt később felülvizsgálta álláspontját, s nem átallotta papírra vetni az előzőleg fejbelőtt hős kalandjait a kommunista Vietnam dzsungelében. A második filmváltozat rendezője, társ-forgatókönyvírója az a James Cameron volt, aki *A bolygó neve: Halál* (Aliens), *A mélység titka* (Abyss), végül, de nem utolsósorban pedig nemrég bemutatott *Terminátor II.* című filmjével nyilván örökre belopta magát a látványos akciófilmek kedvelőinek szívébe.

A tucatmoziként indult Rambo valóságos legendává vált. Szegény Stallone emelt fővel fogadta a csapást. Az erőkultusz kibontakoztatásának esztendeiben mindenképp kényelmesebb szerepet osztott ki neki a sors, mint Arnold Schwarzeneggernek, aki a barbár harcos, Conan szerepében nálánál sokkal nehezebben tudta csak kifejezni az aktuális politikai mondanivalót. Igen, Ronald Reagan kedvence Rambo/Stallone volt (Bush ezzel szemben inkább Terminátor-párti), olyannyira, hogy a figurának a politikai jelképpé válás kínjait is ki kellett állnia. Erős ember lévén persze nem rokkant bele, s túlélte azt a társadalmi rendszert, mely kiátkozta – akárcsak a hatvanas-hetvenes évek szuperhőse, a legyőzhetetlen James Bond.

Az afganisztáni harcmezőről hazatérve Stallone még rá is tett egy lapáttal. Ezúttal Paula Gossling „kemény" krimijének hősét, a Kobra csúfnevű rendőrtisztet vélték felismerni benne. Neve ekkorra védjegynek számított már, fizikumának dicséretét számos fittness-magazin, továbbá John Travolta zengte, akinek nagysikerű *Életben maradni* (Staying Alive) című filmjét Sylvester Stallone rendezőként is jegyzi.

„Hozzásegített, hogy új emberré váljak" – nyilatkozta Travolta. „Hála neki, önmagam lehetek megint!"

Sylvester egyébként néhány pillanatra maga is feltűnik a filmben: jellegzetesen dögös léptekkel, sötét napszemüvegben halad a New York-i utcán, mint a sikeres amerikai eszményképe. Rendezői munkáját amúgy csak dicsérni lehet, a legtöbben hajlanak rá, hogy még a *Kobrát* is megbocsássák neki.

A *Kobrá*ban szerepelt együtt először és utoljára (akkori) feleségével, Brigitte Nielsennel, akivel kapcsolatban Stallone összes párja közül a legtöbb születlenséget hordták össze a pletykalapok. A dumaáradat már-már a színész alakját is elhomályosította – nem csoda, hogy megcsömörlött tő-

A Kobrában egykori feleségével, Brigitte Nielsennel játszott együtt

A bosszú börtönében

Előkelő „úr" az Oscarban

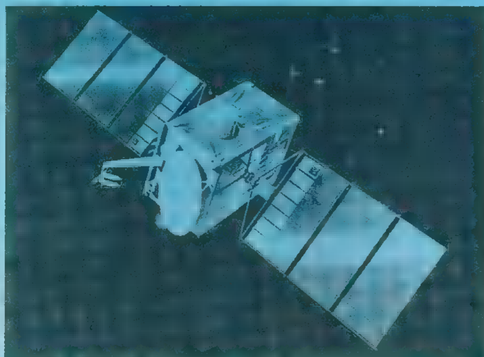
le. A nyolcvanas évek második felében érezhetően valami újra, valami másra vágyott – arra, hogy kibújhasson Rambo bőréből, s hogy emberként, igazi, érző emberként mutatkozzék meg újra a közönség előtt. Ironikus módon a „visszatérés" elsőre, a *Túl a csúcson*nal (Over the Top) sikerült. Sylvester igenis hiteles a fiáért harcoló, feleségét elveszítő s végül erejével diadalmaskodó sofőr szerepében. Sokáig úgy rémlett, be is éri ennyivel: *A bosszú börtönében* (Lock-Up) című börtönmoziról maga is úgy nyilatkozott, hogy az afféle dutyi-Rambo, melyet még a remek Donald Sutherland szereplése sem dobhatott fel. A *Tango és Cash* már voltaképpen paródia, melyben Stallone torz tükröt tart maga elé, és nézővel-sztárpartnerrel (Kurt Russel) együtt somolyog ■ múlt nagy dobásain. A hasonló szellemben fogant Oscar voltaképp visszatérés ■ kezdetekhez, ám Stallone ezúttal *igazi* nehézfiút, ■ Keresztapa-szerű gengszterfigurát hozza. Látnivaló: még nem jutott túl azon a bizonyos csúcson, épp ellenkezőleg, elidőzik odafent.

A rendezőkkel egy esetet kivéve mindig szerencséje volt. Csak Russell Mulcahy-val, a *Hegylakó* (Highlander) direktorával nem sikerült szót értenie a Rambo II. forgatása során – le is cserélte az operatőrként ott dolgozó Peter McDonalddal. Mégis, ■ jelek szerint elérkezett egy újabb próbatétel ideje: a hírek arról szólnak, hogy Stallone nagyszabású sci-fit forgat. Méghozzá Európában...

A bemutató időpontja egyelőre bizonytalan, csak annyi bizonyos, hogy figyelemre méltó alkotás lesz, melyben a sztár ismét megmutathatja ama másik arcát. Mert ha még nem említettük volna, emlékeztet egy-két dologban testvérére, a zeneszerző és popénekes Frankre. Szereti a helyükön tudni a dolgokat. És míg Frank Stallone zenél, ő filmeket készít. A moziba járók és a videósok többé-kevésbé egyöntetű véleménye szerint egész jó filmeket...

Gáspár András

Hírözön

Női James Bondok

A revolveres hősnők titkos szolgálati megbízatásait Debra Winger a Fekete özvegyben, majd később a Gyanú-ban mint FBI-ügynök vitte sikerre. Őt követte Jodie Foster (Bárányok csendje) s Whoopi Goldberg, aki már csak zsaru lett ■ Végzetes szépségben. Jamie Lee Curtis őrmester a Kék Acélban. Most Melanie Griffith nyomoz egy, a Harlemben játszódó gyilkos történetben. A sztorinak címe még nincs, rendezője már van: Sidney Lumet.

9 és 1/2 hét II.

Készül ■ folytatás: „Ami most jön, ahhoz képest az első, a Kim-féle, csak óvodistáknak való kismese lesz." Nyilatkozott Claudia Schiffer, az a fiatal modell, aki most belebújik Kim híres magas acélsarkú cipőibe. Ezúttal is Mickey Rourke jött számításba. Hiába, úgy látszik, ■ Vad orchideák óta ■ jeles színész inkább csak erotikával, mint színészettel foglalkozik...

A Micsoda nő bátyja

Ismét filmezik Eric Roberts, Julia Roberts bátyja, miután felépült kábítószeres és alkoholbetegségéből. A fiatal, tehetséges színésznő még bő fél évtizede tűnt fel Mickey Rourke oldalán, ■ Greenwich Village pápája című filmben, ám később már nem színészi alakításai miatt lett beszédtéma. Most, főleg húga segítségével, sikerült talpra állnia. Új partnerei nem mások, mint Kim Basinger és Richard Gere.

Nicholson újabb „boszorkányai"

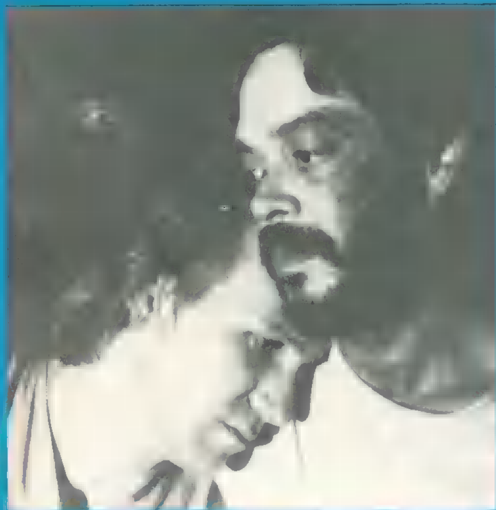

Jack Nicholson szerint az a romantikus vígjáték, amelyben éppen filmezik. Most egy mindenre elszánt kutyatrénert alakít. Feladata az őrző-védő farkaskutyák oktatása. No, ez persze nem mentes ■ bonyodalmaktól sem. Három nő is sündörög körülötte, Ellen Barkin, Beverly De Angelo és Veronica Carthwright. A három színésznő most éppúgy Nicholson vállain szeretne befutni, mint az Eastwicki boszorkányokban Cher, Michelle Pfeiffer és Susan Sarandon. Jack állítólag remek formában van. Boldog kisgyermekével és azzal a tudattal, hogy Arnold Schwarzenegger mellett ő a legjobban fizetett férfisztár. Villáját a szakmát cserélt színésznőből iparművésszé vedlett Ali MacGraw rendezte. Ali a Love Storyban jutott ■ csúcsra, majd Steve MacQueennel kötött házassága után írással foglalkozott. Elváltak, majd Steve rákban elhunyt, Ali pedig idén megjelentette első regényét kettejük kapcsolatáról.

Filmen a Pestis

Albert Camus híres regénye, a Pestis sem kerülte el a hollywoodi stúdiók figyelmét. A spanyol rendező, Luis Puenzo által filmre vitt alkotás két férfi sztárja A pókasszony csókja című film forgatásakor már összeszokott kettős, William Hurt és Raoul Julia.

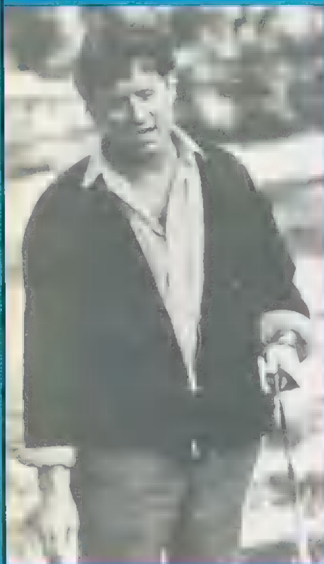

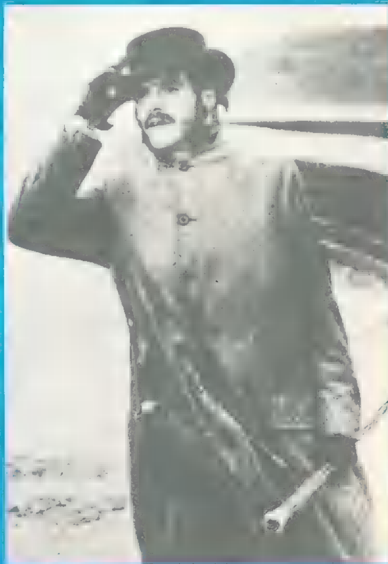
Shirley Calcuttában

Calcuttában forgat a Shirley Valentine-ból megismert színésznő, Pauline Collins, s nem is akárkivel: a Ghost-sztár Patrick Swayze-zel. A film címe City of Joy – Az öröm városa, rendezője Roland Joffe. Pauline mintha felszedett volna néhány kilót...

Főszereplők kerestetnek

A 9 és 1/2 hét rendezője, Adrian Lyne arra készül, hogy a Lolita című 1962-es hatalmas botrányt kavart Vladimir Nabokov-filmet és Könyvet ismét feldolgozza. Jelenleg főszereplőt keres. Annak idején a 12 éves csábszirént a 14 éves Sue Lyon alakította. James Mason volt a feje búbjáig szerelmes egyetemi tanár. Most a jelöltek között nagy esélyes az E.T.-ből megismert, akkor kicsi kislány, most 15 éves Drew Barrymore, valamint a Kék lagúna II. sztárja, a hasonló korú, félig orosz, félig jugoszláv emigránsok gyermeke, Milla Jovovich. Szóba jött még a francia Vanessa Paradise, aki ugyan 17 éves, de formában, arcban gyermeki, valamint a kissé érettebb Johdi May. A professzor szerepére Michael Douglas vagy Jeremy Irons pályázik. A jóslatok szerint a film már „lábon elkel", azaz kasszasiker lesz.

Molnár Miklós H. S. C.

A TRÜKK BIRODALMA

IV.

A kamkorderek mai és majdani kezelőinek ajánlott sorozatunk témája ezúttal:

Trükkszűrők, előtétek

KERET- ÉS SPOT-ELŐTÉT

A *keretelőtét* a kép széleit vignettálja. Ovális, szögletes vagy kerek sarkú keretbe foglalja a témát. Díszítő szerepe van.

A *spotelőtét* a közepén lévő kerek nyílása révén kiemeli a főtémát, a környezet hangsúlyát csökkenti vagy megszünteti.

Mindkét típusnak sokféle változata ismert. Egyszerűségük miatt mi is könnyen előállítjuk. Használatukhoz tudnunk kell, hogy az előtét peremének élessége, életlensége függ a frontlencsétől való távolságtól, a blendétől és a gyújtótávolságtól.

Az *átlátszó keret- és spotelőtét* készítése a következő. Átlátszó színes vagy szürke fóliát, celofánt a kompendium külső méretére szabunk. Aszerint, hogy keret- vagy spothatást akarunk – a kívánt alakzatban vágjuk ki a közepét. Először inkább kisebb méretben szabjuk ki, majd a kompendiumra rögzítve, a keresőben ellenőrizve fejezzük be a munkánkat. Az előtét készíthető nagyméretű előhívott színes diafilmből is. Ennek előnye, hogy a dia motívumai, figurális alakzatai világos háttérnél foltszerűbben érvényesülnek.

Egy jelenet beállításait, snittjeit olykor úgynevezett „szubjektív kamera" módszerrel vesszük fel. Ez azt jelenti, hogy a szereplő szemével láttatjuk a cselekményt. Az *1. ábrát* átlátszó spot előtéttel készítettem egy holland kisvárosban, Oudewaterben, ami arról híres, hogy egykor itt folytatták le a boszorkányok vizsgálatát. A kép szubjektív kamerabeállítás – íme, a megrontásra váró házak – *boszorkányszemmel* nézve.

Az *áttetsző keret- és spotelőtétet* vékony opál műanyag lemezből, áttetsző fóliából vagy pauszpapírból készíthetjük az előzőekben leírt módon. Alkalmi megoldásként a célnak tökéletesen megfelel egy hibátlan üveglap, melynek megfelelő részét valamilyen zsíros krémmel vékonyan bekentük. A kompendium külső felére szerelt előtét az adott világításnak megfelelően színeződik el. Szabadban, az árnyékban lévő áttetsző előtét a kék égtől sötétkékes árnyalatú, a rávilágító alkonyati fénytől narancssárga. Az elölről rávilágító egyetlen fénytől az előtét nem lesz homogén tónusú. Az egyenletes megvilágításhoz segít egy kis tükör vagy közelre helyezett tenyérnyi derítő alufólia. Persze nem minden esetben kell ragaszkodnunk a homogén árnyalatú előtéthez – sok függ a háttér fényelosztásától. Például ha felvételi motívumunk felső fele világos, alsó része sötétebb tónusú, az előtétet alulról szemből világítsuk meg. Ezzel a módszerrel sajátos térhatást érhetünk el.

Lásd *2. ábra*.

A *3. ábrán* Piroskát sajátos keretbe foglaltam. Úgy tűnik, Piroska egy falon lógó tájkép *előtt* áll, de ugyanakkor mintha *benne* is lenne a tájban. A szokatlan, ellentétes hatás azzal érhető el, hogy a pauszpapírból készült keret egy szakaszát (a szereplő helyénél) kivágtam. Az optikai csalódást segíti a megszakított színes szegély, melyet filctollal festettem a pauszra. E módszerrel a *kiemelni* kívánt főtéma csak mozdulatlan személy vagy tárgy lehet. Felvételi technológiájához vegyük figyelembe a következőket. A kamerát helyezzük állványra. Komponáljuk képbe ■ szereplőket. Átlátszó műanyag- vagy üveglapot erősítsünk ideiglenesen a kompendiumra. Zsírkrétával vagy filctollal rajzoljuk rá a keret vonalát. A kiemelendő mozdulatlan személy kontúrját szintén jelöljük meg (elegendő csak ■ kép alsó felén). A rajz alapján vágjuk ki a pauszkeretet, majd ragasztószalaggal erősítsük a kompendiumra, az üveg helyére. Finom korrekciót még a felvétel előtt is végezhetünk, kissé változtatva ■ szereplő testtartásán, kamerától való távolságán (vagy ■ varió látószögén). A keret *elé* trükközött szereplőnk a pontos elhelyezése után, a felvétel alatt nem mozdulhat el helyéről. A többi szereplő, akiket a keret *mögött* akarunk megjeleníteni, természetesen szabadon mozoghat. A legjobb eredményt mozdulatlan tárgynál érjük el. Ekkor előnyös, ha ■ keret viszonylag élesen jelentkezik (a varió nagylátószögű részével és szűk blendével érhetjük el). Viszont szereplőnk kontúrját (még ha mozdulatlan is) nem valószínű, hogy tökéletesen ki tudjuk vágni – ezért inkább enyhén életlen legyen a pausz pereme (a varió normál vagy telés helyzetében és tágabb blendével készítve a felvételt).

Az *átlátszatlan keret- és spotelőtét* készítésekor a színes vagy szürke kartonból kivágott előtétet az objektívtől *távolabb* erősítsük külön állványra, hogy a kamera mellől, oldalról lehessen megvilágítani. Erre is érvényes az áttetsző előtétnél említett homogén–inhomogén világítás. Továbbá itt is megvalósítható a keret okozta optikai csalódás. Miután az átlátszatlan keretet megvilágítása miatt az objektívtől távolabbra kell elhelyeznünk, ezzel azt nyerjük, hogy *éles* lehet. Ez akkor is előnyös, ha mondjuk a kartonkeretre szöveget írtunk, és ezt együtt vesszük fel az „ablakban" látható cselekménnyel. Szabadtéri felvételnél ügyeljünk a szélre, mert az természetesen csak akkor fúj, amikor éppen nem kell, és a gondosan beállított keret önállósítani szokta magát.

KOMPENDIUM:
Objektívre helyezhető fém vagy gumi fényellenző, mélyellenfényes felvételnél megakadályozza a kép kontrasztjának csökkentését, valamint a lencsetagoktól származó zavaró tükröződéseket.

ÁTMENETI SZŰRŐ

A szűrő anyagának nem egyforma a denzitása (fedettsége). Általában két egyforma méretű mezőből áll – egyik része üvegesen átlátszó, másik fele neutrál szürke vagy egy meghatározott szín. A mezők élesen vagy lágyan határolódnak el egymástól. Több típusa létezik aszerint is, hogy sötétebb része milyen denzitásértékű.

Az átmeneti szűrőt többnyire ■ világos égbolt sötétítésére és/vagy elszínezésére használjuk. Táj felvételekor a szűrő fedett részét helyezzük az objektív felső felére, a tónusos és üveges mező találkozási vonalát – a denzitáshatárt pedig ■ távoli horizonthoz komponáljuk. Az egyszerűbb kerek szűrőnél a denzitáshatár a kör átlóján húzódik keresztül, ezért ez a típus a kompozíció lehetőségeit erősen korlátozza. Szélesebb körű felhasználást tesz lehetővé az objektív átmérőjénél nagyobb méretű kerek vagy téglalap alakú átmeneti szűrő, melynek rövidebb oldalával párhuzamos a denzitáshatár vonala. A szűrő függőleges irányú mozgatásával és/vagy oldalra fordításával a denzitáshatár a kompozíció horizontvonalának bármely helyzetéhez beállítható. Célszerű a szűrőt távolabbra elhelyezni ■ frontlencsétől, például ■ kompendium külső peremére. (Egyes kompendiumoknál a szögletes szűrővájatban csúsztatható.) Az ajánlás azért előnyös, mert a távolabbra he- ▶

*A szerző a Magyar Televízió 53 éves operatőre, a Hungarian Society of Cinematographers (H.S.C. = Magyar Operatőrök Társasága) tagja

lyezett szűrő denzitásvonala némileg élesebben képződik le a közvetlen objektívre csavartnál, tehát jobban illeszthető a horizont vonalához.

Mint már említettem, a szűrő két fele lágyan vagy élesen különül el egymástól. A célnak megfelelően a denzitáshatár „átmeneti" szélességét variálhatjuk még az objektív gyújtótávolságával, a blendével és a szűrő frontlencsétől való távolságával is. Általában a lágy átmeneti szűrőt inkább a varió nagy látószögű részéhez tanácsos használni, hogy ne rajzolja ki túlságosan élesen a denzitáshatár vonalát. A varió telés helyzetében még az éles átmeneti szűrő sem igazán hatásos. Legfeljebb erősen leszűkített blendével, távolra helyezett szűrővel. Ebből következik, hogy variózásnál nem lesz kielégítő az eredmény, mert nagy látószögű képnél korrekt ugyan a szűrő beállítása, de variózás közben folyamatosan ellágyul, szétkenődik a denzitáshatár. Ugyanígy korlátozott a kamera mozgatása. Egyedül a vízszintes irányú svenknél marad észrevétlen az átmeneti szűrő. Tanácsos állványról dolgozni, hogy ne billenjen a szűrő denzitáshatára a horizont vonalához képest.

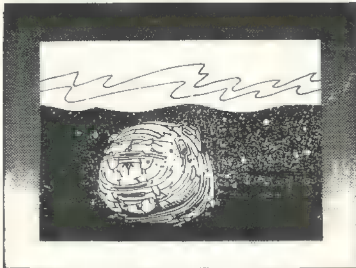
Ritkább esetben igényként merülhet fel, hogy a kép egyik felét „túlexponáljuk", a „beégetéssel" eltüntessünk zavaró, felesleges részleteket. A felvételhez szürke átmeneti szűrőt kell használnunk. A kivilágosítandó területhez komponáljuk a szűrő üveges részét. A helyes „expozíciót", a korrekt tónust a szűrő szürke részén keresztül, ■ belső automata fénymérő kikapcsolása után, kézzel állítsuk be. E módszerhez állványt használjunk – sem kameramozgás, sem variózás nem lehet.

A szürke átmeneti szűrővel ■ világítás kontrasztját is megváltoztathatjuk, de feltétele, hogy az árnyék pereme egyenes vonalú legyen. Ilyen gyakran adódik napfényes totál felvételnél, épületek között. Az előző módszerhez hasonlóan csak mozdulatlan, fix beállítás készíthető. A kontraszt *csökkentése*, a világítás lágyítása a következők szerint történik. A képmező mély árnyékba eső, összefüggő területéhez komponáljuk a szűrő üvegesen átlátszó részét úgy, hogy a denzitáshatár az árnyék szélével egybeessen. A helyes „expozíció" beszabályozása automatával is történhet. Figyeljünk arra, hogy a szűrő szürke oldala mérsékelt denzitású legyen (ND 3, esetleg ND 6), mert erőteljesebb beavatkozás esetén (ND 9) átbillen a fény-árnyék megszokott látványa, és a napsütötte terület sötétebb lesz, mint az árnyékos rész. A kontraszt *növelése*, ■ világítás keményítése az előző módszer fordítottja. Itt ■ szűrő üveges részén keresztül az utca napsütötte oldalát kell látnunk, a szürke felén pedig az árnyékos területet. Nagyon sötét árnyék létrehozásához ND 9-es szürke átmeneti szűrőt alkalmazzunk. A szűrő denzitáshatára éles átmenetű legyen, ezzel jobban tudunk az árnyék pereméhez igazodni. Az automata használata zavart okozna, ezért kézzel állítsuk be a blendét – szemmel tartva, hogy a napsütéses oldal „expozíciójának" kell korrektnek lenni.

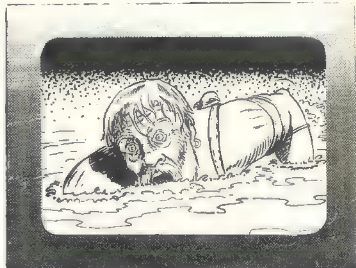
Legritkább esetben fordul elő, hogy az átmeneti szűrőt kietlen pusztaságon vagy tengeren kelljen használnunk, ahol a horizont vonala egyenes. Többnyire változatos vonalú hegycsúcsok, völgyek, távoli facsoportok, épületek kontúrjai találkoznak az égbolttal. Ilyen távoli cikkcakkos vonalvezetésnél csak akkor érhetünk el természetes hatást, ha a szűrő denzitáshatárát kissé magasabbra helyezzük – tehát az ég alsó része eredeti tónusú marad. Ez esztétikusabb, mintha túlzottan leengednénk a szűrőt, melynek tónusos része beleérne például a távoli épület tetejébe, s azt indokolatlanul elsötétítené. Kivételt jelentenek azok az átmeneti szűrővel készült ellenfényes felvételek, melyeknél az ég területébe felnyúló motívumokat *sziluettként* kívánjuk ábrázolni. Ezt példázzák a milleniumi emlékműről készült összehasonlító felvételeim. A *4. ábra* szűrő nélkül készült, az *5. ábra* téglalap alakú színes átmeneti szűrővel. Maga a szűrő felül vörös, lefelé haladva fokozatosan narancsba, majd sárgába, alul üvegesen átlátszóba megy át. Függőleges irányú elcsúsztatásával tetszőleges színtartomány választható ki. Eredetileg fekete-fehér fényképezéshez gyártották, de mint az illusztráció is bizonyítja, színesben is drámai effektust eredményez.

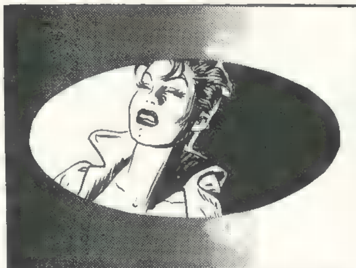
Problémát okoz, amikor szereplőnk felső teste ■ horizontvonal fölé kerül, és indokoltnak tartjuk, hogy ■ túl világos eget szürke átmeneti szűrővel tónusosabbra változtassuk. Az ■ gondunk, hogy a szűrő szürke része besötétíti szereplőnk arcát is. Az a feladat, hogy a felső testrészen pótolni kell ■ szűrő által okozott fényveszteséget. Nagyobb költségvetéssel dolgozó filmes, televíziós stáb előnyösen alkalmazhat komoly teljesítményű napfény színhőmérsékletű lámpát, mely a szereplőnek csak azt a részét világítja meg (a kamera irányából), melyet ■ szürke átmeneti szűrő lefed. Szerény eszközzel is eredményes az ilyen típusú felvétel – erős fényvisszaverésű derítőlappal hasonlóan világíthatjuk meg szereplőnket. Egyedüli feltétele – csak a napsütés. Lásd *6. ábra.*

2/a ábra

2/b ábra

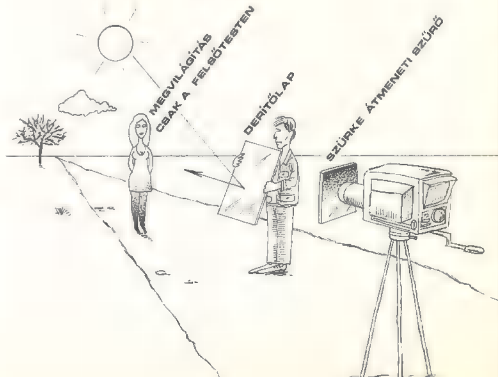

2/c ábra

2/d ábra

1. ábra

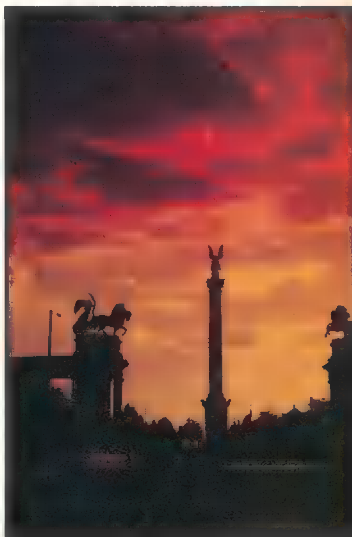

4. ábra

3. ábra

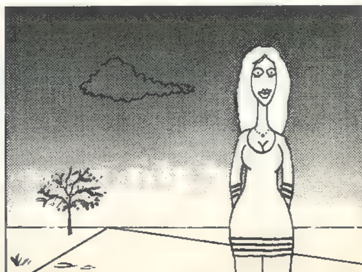

5. ábra

6. ábra

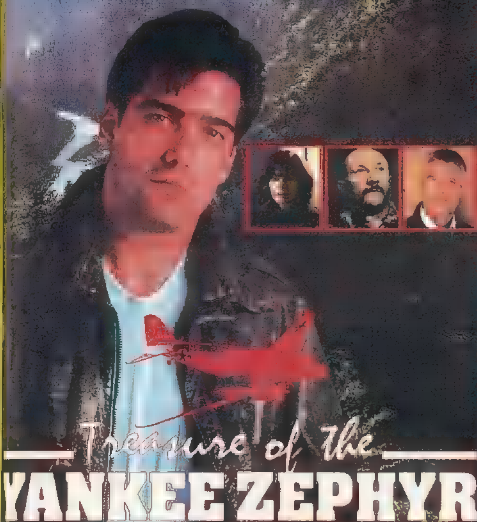

Az átmeneti szűrő besötétíti a szereplő felsőtestét

A szűrő okozta fényveszteséget derítőlappal vagy lámpával pótoljuk a felsőtesten

Folytatás a következő hónapban: V. rész Maszk előtét, nyílásrekesz- előtét

A KINCS

BARNEY és társa, GIBB megtalálják a „JENKEE ZEPHYR" szállítógépet, fedélzetén 50 millió dollár értékű aranyrúddal. A becstelen THEO BROWN és zsoldosai mindenre készek, hogy megszerezzék a kincset. Legyőzi-e BARNEY, a részeges GIBB és szép lánya, Sally segítségével BROWN-t a gépért folyó versenyfutásban?

MEEKER MEDIA

Színes, szinkronizált amerikai kalandfilm, 1986
Főszereplők: KEN WAHL, LESLIE ANN WARREN, DONALD PLEASENCE
Rendezte: DAVID HEMMINGS
90 perc

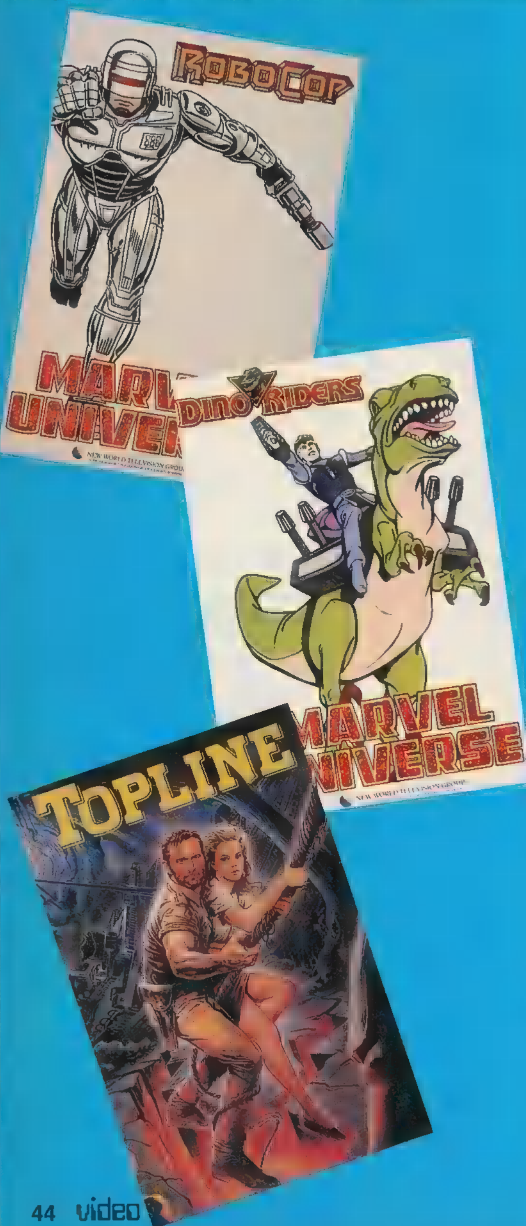

JÖN!

A GORDIUS KFT, a PANORÁMA FILM-mel közösen megjelent ■ második országos videós vásáron a filmjeivel. Az év végéig még több műfajban kívánnak filmet megjelentetni, melyekből íme egy kis ízelítő.

TOPLINE

Rendező: Ted Archer
Főszereplők: Franco Nero, Deborah B. Moore, William Berger, George Kennedy
Színes, magyarul beszélő kalandfilm

Ez aztán valóban szalagcímbe kívánkozó sztori, akárcsk Indiana Jones kalandjai. A TOPLINE főszereplője egy félig már alkoholista újságíró (Franco Nero), aki kolumbiai semmittevése közben véletlenül azték kincsekre bukkan. A kincs lelőhelyének feltérképezése közben azonban egy furcsa űrhajót talál, s ekkor kezdődnek az igazi bonyodalmak. Titokzatos módon mindenki, aki valamiképpen a kincs közelébe kerül, igen gyorsan bevégzi földi pályafutását. Nem lehet igazán tudni, hogy ■ CIA, ■ KGB vagy esetleg egy földönkívüli hatalom áll-e ■ gyilkosságok mögött...
(Forgalmazó: Surf Film)

RUN, RUN JOE

Rendező: Giuseppe Colizzi
Főszereplők: Keith Carradine, Tom Skerrit
Színes, magyarul beszélő kalandfilm

Joe (Keith Carradine) igen veszélyes megbízásra vállalkozik. Szicíliába kell mennie, ahonnan a leghatalmasabb maffiafőnököt, Don Salvatorét kell biztonságban magával vinnie az Egyesült Államokba. Izgalmas kalandok és emberpróbáló váratlan feladatok sora vár Joe-ra, míg sikerül a lehetetlennek tűnő feladatot teljesítenie.
(Forgalmazó: Surf Film)

IMA EGY HALDOKLÓÉRT

(PRAYER FOR THE DYING)
Rendező: Mike Hodges
Főszereplők: Mickey Rourke, Bob Hoskins, Alan Bates
Színes, magyarul beszélő akciófilm

Mickey Rourke sok arcát mutatta már meg a magyar nézőknek. A „9 és 1/2 hét” kissé szadista szeretője, a „Sárkány éve” kíméletlenül konok rendőre, a „Vad orchideák” szenvedélyes csábítója most egy igazi kemény akciófilm terrorista főhőseként mutatkozik be a műfaj kedvelőinek.
(Forgalmazó: Samuel Goldwin)

ROBOCOP

Színes, magyarul beszélő rajzfilm

A félig ember, félig robot zsaru játékfilmen óriási sikert aratott a mozikban. A kemény akció sci-fi főszereplője, ■ legyőzhetetlen szuperzsaru most rajzfiguraként egy izgalmas sorozatban indul útjára, hogy megmentse Detroit polgárait ■ bűnözőktől, és meghódítsa ■ fantasztikus filmek kedvelőinek táborát.
(Forgalmazó: New Word International)

DINORIDERS

Színes, magyarul beszélő rajzfilm

Van-e izgalmasabb kaland, mint amikor a legmodernebb technikával felszerelt fiatalok, a világegyetem megsemmisítésére törő gonosz lények ellen harcukat – egy különleges időgép segítségével – időszámításunk előtt 65 millió évvel ezelőtti körülmények között vívják meg, és szövetségesként ■ dinoszauruszokat használják fel? Ezt a harcot nem szabad elveszíteniük.
(Forgalmazó: New World International)

VIDEO TERESA ORLOWSKI
foxy lady Több szereplős hangalámondással
DESIREE ÉS TÁRSAI CAFE

VIDEO TERESA ORLOWSKI
SZINKRONIZÁLT LADY DOMINA 1. rész „AZ ÚRNŐ"
TERESA ORLOWSKI „AZ ÚRNŐ"
RANDY ROUGH & READY
FORRÓ SZEX

VIDEO TERESA ORLOWSKI
Több szereplős hangalámondással
LÁB-SZÉPSÉG-VERSENY FŐDÍJA
DOLLÁR MILLIÓK

VIDEO TERESA ORLOWSKI

CÉG KIZÁRÓLAGOS MAGYARORSZÁGI FORGALMAZÓJA
ajánlja az alábbi szinkronizált vagy feliratos filmeket:

1. Táncoló angyalok
2. Mr. Milliárd
3. Erotikus mulató
4. Orgia Berlinben
5. Van, aki forrón szereti
6. Olajpankráció
7. Foxy boxing
8. Érett gyümölcsök
9. Cicciolina Nr. 1.
10. Vörös telefon
11. Szerelemre születtek I.
12. Szerelemre születtek II.
14. Billió dollár úr kedvesei
15. Tiltott vágy
16. Bűn és álom a szép Desiree
17. Duzzadó izmok
18. Braziliai csábítások
19. Desiree, a szerelem bajnoka
20. Rossznak születni
21. Marilyn I.
22. Marilyn II.
23. Izzó hálószobák
24. Teresa, a férfifaló
25. Szelíd szemű bestiák
26. Beverly Hills mocsarában
27. Botrány a szexklubban
28. Francia gyűjtemény
29. Lady Domina
30. Foxy Lady Nr. 1.
31. Desiree és társai
32. Szerelem olasz módra
33. Római kaland
34. Láb-szépségverseny
35. Kirándulás a szerelem szigetére

Viszonteladóknak és magánszemélyeknek: 1.–10. sorszám között 1.100,- + ÁFA
11.–36. sorszám között 1.300,- + ÁFA
Utánvét esetén plusz postaköltség
Viszontkölcsönzőknek 1.500–4.000 Ft + ÁFA
A filmek kölcsönözhetők:
Budapest, III. Tóga u. 8.; XXI., Erdősor u. 36. és XVIII., Havanna u. 50.

A kazetták megvásárolhatók hétköznap 9–17 óráig
1062 Budapest, Andrássy út 107. Tel./fax: 141-5886

MEGRENDELŐLAP

CÍMÜNK: 1062 BP., ANDRÁSSY ÚT 107.
A megrendelőlapot kitöltve, címmel ellátott borítékban kérjük elküldeni. Köszönjük.

KAZETTA CÍME:	DARAB

Név:..

Utca, hsz.:..

Helység:.............................. Ir. szám.......................:

Kérjük nyomtatott betükkel kitölteni!

Dátum:.............................. Aláírás:..............................

A peches Sally és a szappanoperák

Julia az enyém! E meglepő kijelentést nemrégiben Sally Field, az ismert filmszínésznő-tehetségkutató-filmproducer tette meglehetősen büszkén, arra utalva, hogy a villámkarriert befutott Julia Roberts az általa producerként jegyzett filmben fogja élete ötödik filmfőszerepét forgatni.

„A szerepet én osztottam Juliára, még mielőtt ekkora sztár lett volna belőle” – nyilatkozta. *„Én imádom! Teljes szívemből!... Ő a legcsodálatosabb tünemény, akivel a pályámon találkoztam! Én találtam meg őt, én fedeztem fel! Julia az enyém”* – áradozott róla, másokra kissé féltékenyen.

Sally Fieldet jól ismerjük a Norma Rae, A szenzáció áldozata vagy az Acélmagnóliák című filmekből, de ő volt az egyik legfőbb támogatója 1985-ben a híres Live Aid koncertről híressé vált afrikai segélyprogramnak. Hamarosan több filmjét is láthatjuk majd a honi mozikban, majd idővel videón is. Ezek egyike egy érdekes alkotás – Lányom nélkül soha –, mely film kapcsán Sallynek különös kálváriát okozott a napi politika.

„Pechünk volt a filmmel” – mesélte. *„A téma valóságos történeten alapul. Egy amerikai-iráni orvos hazaviszi amerikai családját Teheránba, nyári látogatásra. Azonban úrrá lesznek rajta az egykori szokások, már nem akar visszatérni Amerikába. Feleségét középkori körülmények közé taszítja. Kislányát anyjától elválasztja. Az amerikai feleség persze mindent elkövet, hogy férjét, akit szeretett, jobb belátásra bírja, mindhiába. Elfogják, bezárják, megszökik... Évekig tartó elkeseredett próbálkozások után sikerül csak ismét, Törökországon át, sokszor gyalog, nagy nélkülözések közepette hazajutnia.”*

A bemutató előtt azután Sallyt azzal fenyegette meg egy terroristacsoport, hogy megöli. Először csak nevetett az egészen, de amikor az FBI megszállta a színésznő otthonát, és minden lépését figyelte, már komollyá fordult a dolog. Valós volt a veszély: muzulmán terroristák bosszújától lehet tartani.

Közben az irakiak megszállták Kuvaitot, mind feszültebb lett a helyzet a Közel-Keleten, s az emberek nem mertek elmenni a mozikba, hogy megnézzék az új alkotást: merénylettől, robbanástól tartottak. Januárban kitört az öböl-háború, a televízió éjjel-nappal közvetítette a háború híreit, a nézők féltették fiaikat. Megcsömörlöttek, s kit érdekelt már a film, amikor az élet percről percre hozott életbevágóan fontos újdonságokat.

A háborúnak azóta szerencsésen vége, mind többen tértek vissza a mozikba, s így Sally filmjéhez is. Nemcsak az Egyesült Államokban, hanem Nyugat-Európában is.

Éppen az idegfeszültségek levezetésére készült el nem is olyan régen Sally Field másik filmje, a tévés szappanoperák paródiája, a Szappantartó. A történet arról szól, miként készül a stúdiókban egy ilyen sorozat. További főszereplők az Oscar-díjas Whoopi Goldberg és Kevin Kline.

„Nem rengetjük meg a világot, de az emberek végre nevetni fognak. Rá is szorulnak egy kis derűre – vallja Sally –, hiszen embertelen idegfeszültségben élünk.”

T. E.

A FER

ÚJ VIDEÓSZENZÁCIÓJA:

VIDEO ED/IT 2

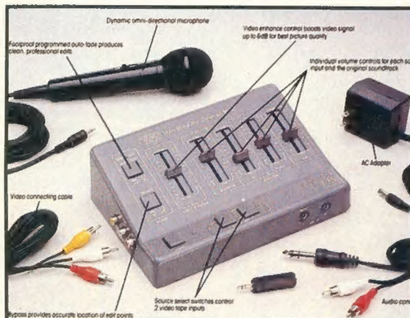
Professzionális videószerkesztő
kép- és hangkeverő

kamkorderről – videóra
videóról – videóra

AZ ÁTMÁSOLT KÉP MINŐSÉGÉT JAVÍTJA ÉS FELERŐSÍTI

ZENEI FELVÉTEL:
CD-ről, magnóról vagy bármely hangforrásról

HANGFELVÉTEL:
mikrofonnal sztereóban is
rákeveréssel az eredeti felvételhez

Video Sound Mixer

Videó hangkeverő: a családi stúdió

kamkorderről – videóra
videóról – videóra

ZENEI FELVÉTEL:
CD-ről, magnóról vagy bármely hangforrásról

HANGFELVÉTEL:
monóban, sztereóban (két mikrofonnal)
rákeveréssel az eredeti felvételhez

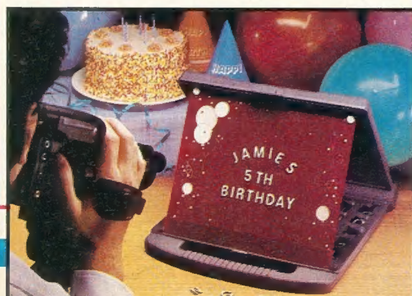
Easy Titler

Videó-feliratozó

Tegye maradandóbbá saját felvételeit!

MÁGNESES BETŰKKEL: feliratot
címet
időpontot írhat fel

Mindehhez változó háttér áll rendelkezésére!

	fogyasztói ár:
Ed/it 2	13 100 Ft
Sound Mixer – mono –	6 220 Ft
Sound Mixer – sztereo –	8 140 Ft
Easy Titler	3 600 Ft

Kaphatók a FER diszkont-üzleteiben:
Budapest VI., Teréz körút,
Podmaniczky utca sarok
Tel.: 111-72-15
Budapest VIII., Fiumei út
(volt Mező Imre út) 77.
Tel.: 133-85-69
Viszonteladóknak
nagykereskedelmi áron!